

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C45 – BIN4**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 10 november 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toepassing van het hersteldecreet inzake maatregelen tegen raadsleden die niet meer behoren tot hun oorspronkelijke fractie	3
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het Franstalige logo van het West-Vlaamse provinciebedrijf voor toerisme en recreatie Westtoer	11
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de voorbereiding, uitwerking en coördinatie van het project ‘100 jaar Grote Oorlog’	15
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over deontologie binnen intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	21
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de moties van verschillende gemeenteraden van faciliteitengemeenten inzake de organisatie van het Franstalige onderwijs in de faciliteitengemeenten en andere gemeenten met een bijzonder taalstatuut	31
Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het lokaal pact	
Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het lokaal fiscaal pact	
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toepassing van het lokaal pact tussen de Vlaamse Regering, de Vlaamse gemeenten en de Vlaamse provincies, in het bijzonder wat betreft de compensatie voor de vrijstelling van onroerende voorheffing op materieel en outillage	37
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de stand van zaken met betrekking tot de invoering van het veralgemeend elektronisch stemmen	49

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toepassing van het hersteldecreet inzake maatregelen tegen raadsleden die niet meer behoren tot hun oorspronkelijke fractie

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb vragen in verband met de artikelen 38 en 39 van het Gemeentedecreet, die de fractievorming in de gemeenteraden regelen en die een aantal consequenties hebben voor raadsleden die niet meer behoren tot hun oorspronkelijke fractie.

Artikel 38 van het Gemeentedecreet regelt zoals gezegd de fractievorming, maar artikel 39, paragraaf 3, tweede lid, van het Gemeentedecreet bepaalt dat tot de eerstvolgende volledige vernieuwing van de gemeenteraad een fractie geacht wordt eenzelfde aantal leden in de commissies te behouden. Indien een fractie tijdens de zittingsperiode splitst of wanneer sommige leden zich als onafhankelijk raadslid opstellen of overgaan naar een andere fractie, dan behoudt die fractie zijn oorspronkelijk aantal leden in de commissies. Wanneer de overgebleven leden van een oorspronkelijke fractie het initiatief nemen om de uittredende fractieleden te vervangen, dan heeft dit tot gevolg dat deze laatsten van een aantal zaken niet meer kunnen genieten. Er zijn dus een aantal gevolgen, zoals geen stemrecht en ook geen zitpenningen.

De regelgeving op zich bevat mijns inziens een aantal onvolmaaktheden, onduidelijkheden en vraagtekens die een objectieve, correcte en billijke toepassing ervan op de helling plaatsen. Uit ons onderzoek blijkt ook dat de regelgeving niet altijd op dezelfde wijze wordt toegepast in gemeenten of steden. Ten eerste is het onduidelijk wat bedoeld wordt met de omschrijving 'niet meer behoren tot de oorspronkelijke fractie'. Deze definitie is voor interpretatie, ergo voor willekeur vatbaar. Vanaf wanneer geldt dit? Geldt dit voor raadsleden die uit eigen keuze de fractie hebben verlaten? Vallen daar ook raadsleden onder die op onvrijwillige basis uit hun fractie werden gesloten? Vooral in dat laatste geval kan een raadslid het slachtoffer worden van interne partijspelletjes en is er geen voldoende bescherming geboden.

Het criterium om al dan niet volwaardig toegelaten te worden tot de commissies en om desgevallend vergoed te worden voor de prestaties, wordt nu afhankelijk gesteld van de politieke fractie waartoe men al dan niet meer behoort. Beter ware het om het criterium te hanteren van werkkraft en inzet van de raadsleden.

Ten tweede zouden alle democratisch verkozen en wettelijk geïnstalleerde raadsleden voor de volledige duur van de legislatuur over dezelfde instrumenten en rechten moeten beschikken. Geen enkele wet of decreet zou deze democratische regel mogen inperken of aan het principe van gelijkheid raken. Dat betekent dat alle verkozenen gelijk behandeld moeten worden. We hebben een recente antwoordbrief van de Vlaamse overheid, afkomstig van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, afdeling Lokale en Provinciale Besturen - Regelgeving en Werking, die verduidelijkt dat raadsleden die niet meer behoren tot hun oorspronkelijke fractie, geen spreekrecht of stemrecht meer hebben in de gemeenteraadscommissies en uiteraard geen presentiegeld kunnen ontvangen. Het instellen of in stand houden van een verschillende behandeling zou wel eens een schending van elementaire rechten kunnen inhouden.

Ten derde, mijnheer de minister, stelt zich de vraag naar de rechtszekerheid. Naar verluidt wordt deze regelgeving niet overal met dezelfde acribie toegepast. Zo zijn ons verschillende voorbeelden bekend waar er met twee maten en twee gewichten wordt gewerkt. In een van onze grootsteden bijvoorbeeld worden raadsleden die geen deel meer uitmaken van bepaalde

politieke partijen, uitgesloten van mandaten terwijl leden van andere partijen die overstappen naar een meerderheidspartij, wel probleemloos alle mandaten kunnen blijven behouden.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van het feit dat de toepassing van deze regelgeving in bepaalde steden en gemeenten op onduidelijkheden en verschillende interpretaties stuit en dat daardoor een objectieve en veralgemeende toepassing ervan op de helling wordt gezet? De wetgeving is in werking sinds 9 mei 2009. Wat met de retroactiviteit van de regelgeving? Welke initiatieven werden er genomen om te verduidelijken of leden die een fractie hebben verlaten, nog in een commissie kunnen zetelen? Hebt u kennisgenomen van situaties waarbij artikel 39 van het Gemeentedecreet niet wordt toegepast en waar het lokale bestuur sommige raadsleden, in tegenstelling tot de vigerende bepalingen, niet uitsluit van mandaten en vergoedingen? Stellen de besturen die het decreet niet of onjuist toepassen zich bloot aan sancties?

Ik heb nog een bijkomende vraag. U kent, zoals iedereen, mensen of groepen van mensen die zich op 8 oktober 2006 onder een bepaalde vlag aan de uitspraak van de kiezer hebben onderworpen, maar inmiddels onder een andere benaming in de gemeenteraad zetelen. Zo'n groep vormt geen fractie. Toch zijn er zulke mensen die allerlei rechten claimen. Ik vraag me af hoe u daartegen zult optreden.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil een nuance aan de probleemstelling toevoegen. Als de mensen in een tweepersoonsfractie onafhankelijken worden, dan moeten hun commissiezetels verdeeld worden onder de andere gemeenteraadsfracties. Zo is dat vandaag bepaald. Wat gebeurt er dan wanneer een van beide onafhankelijken wordt vervangen door iemand van de partij waar de onafhankelijke oorspronkelijk toe behoorde?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is een interessante vraag. Maar iedereen die de totstandkoming van het Gemeentedecreet heeft gevolgd, weet dat allerlei scenario's zijn onderzocht en ook een aantal bepalingen aanvaard om de politieke gevolgen en de eventuele onbestuurbaarheid ten gevolge van politieke overloperij op te vangen of te voorkomen. Want daar hebt u het over, mevrouw De Waele. Als iemand uit zijn fractie stapt, wil men vermijden dat de meerderheid in commissies geen meerderheid meer zou hebben. Het kan niet de bedoeling zijn dat er politieke problemen ontstaan omdat iemand van de meerderheid overstapt naar de oppositie of zich onafhankelijk opstelt.

U insinueert dat iemand die van de oppositie naar de meerderheid overstapt, wel recht zou hebben op een zitje in een gemeenteraadscommissie. Dat klopt totaal niet. Bovendien wil ik benadrukken dat men altijd spreekrecht heeft in commissies, ook als men geen stemrecht heeft. Iedereen met stemrecht in de gemeenteraad heeft spreekrecht in alle gemeentelijke commissies. We hebben de uitwerking van het Gemeentedecreet heel zorgvuldig aangepakt, want we wilden hoe dan ook voorkomen dat een gemeente onbestuurbaar zou worden.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben een beetje verbaasd over de uiteenzetting van de heer Verfaillie. Wat hij zegt, staat een beetje haaks op wat de voorzitter van de West-Vlaamse provincieraad en zijn eigen fractie in die provincieraad zeggen. Mijnheer de minister, u weet dat in de West-Vlaamse provincieraad problemen rijzen met overlopers. Laat ons een kat een kat noemen: in de meeste gevallen is de inzet het innen van zitpenningen, en niet het spreek- of stemrecht. Zoals de heer Verfaillie het zegt, heeft ook in mijn gemeente ieder raadslid het recht om alle commissies bij te wonen. Bij ons wordt er in de commissies zelfs nooit gestemd, dus iedereen heeft er dezelfde rechten.

Ik wil de vraag een beetje omkeren. In Kortrijk doen er zich problemen voor omdat het decreet niet wordt toegepast. Iemand die uit de fractie is gestapt en als onafhankelijke zetelt, ontvangt wel zitpenningen. Volgens mij is dat niet in overeenstemming met de bepalingen van het decreet. Mevrouw De Waele heeft wel gelijk als ze zegt dat er enige onduidelijkheid bestaat over wat nu precies een fractie is. Het decreet wordt niet in elke gemeente op dezelfde manier geïnterpreteerd. Misschien is het nuttig om daarover duidelijkheid te scheppen. Ik heb het niet over het concrete geval van mevrouw De Waele, want dat ken ik niet. Maar in de meeste gevallen die ik ken, gaat het louter om de inning van de zitpenning, en dat is bijzonder betreurenswaardig.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil niets aanvullen bij wat mevrouw De Waele zei. De heer Verfaillie zei dat de vraag interessant is, maar in het vervolg van zijn uiteenzetting stak hij de loftrumpet over het decreet. Ik heb daar bedenkingen bij. Vandaag zijn er gemeenteraden, zoals de mijne, die het decreet omzeilen. Ze weigeren commissies op te richten, en richten 'werkgroepen' op. Op die bijeenkomsten nodigen ze enkel leden van werkende fracties uit. Anderen mogen daar zelfs niet binnen. Wat is het standpunt van de minister in dat verband? Misschien kan men in het hersteldecreet waarnaar mijn collega vraagt, daaraan een eind te maken. Destijds heb ik de gouverneur van Vlaams-Brabant daarover een vraag gesteld, maar blijkbaar mag dat. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Mijnheer Verfaillie, misschien doet u op een andere manier aan politiek dan ikzelf. Ik ben niet geïnteresseerd in de zitpenningen, maar in het beleid van de gemeente. Als verkozen gemeenteraadslid wil ik deel uitmaken van het gemeentebestuur, maar de meerderheid, een volstreekte CD&V-meerderheid, omzeilt het decreet en nodigt gemeenteraadsliden niet uit die nochtans tot een erkende fractie behoren. Het gaat me niet om de zitpenning, maar wel om wat er wordt verteld en voorbereid en waar ik als verkozen gemeenteraadslid niet aan kan deelnemen.

Mijnheer de minister, hoe denkt u over die omzeiling van het decreet? Is het niet aangewezen om via een hersteldecreet die deur definitief te sluiten?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: De heer Verfaillie verwees naar diegenen die de totstandkoming van het decreet hebben meegemaakt. Ik vond dat geen goed decreet, mijnheer Reekmans. Het is omdat er effectief zoveel vragen zijn gesteld, onder meer over waar mevrouw De Waele het in haar vraag over heeft, dat het hersteldecreet er is gekomen. Dat was geen deugdelijke decreetgeving.

Het feit dat gemeentebesturen een en ander anders interpreteren heeft ons genoopt om het decreet aan te passen. Wat de commissies betreft, staat nu in het decreet dat de fracties worden gevormd bij het begin van de legislatuur. De machtverhoudingen van de fracties worden dan onderling vastgesteld, een beetje zoals hier in het Vlaams Parlement. Wanneer er commissies zijn, heeft dat uiteraard gevolgen op de afvaardiging in die commissie. Mevrouw De Waele, in de commissie zetelt men niet als vertegenwoordiger van de kiezer, maar wel als vertegenwoordiger van de fractie.

Er moest een verduidelijking komen van het decreet dat op dat vlak wel duidelijk is. Wanneer iemand de fractie verlaat, kan die niet langer namens de fractie in eventuele commissies zetelen. Er blijft echter een onduidelijkheid, mijnheer de minister. Wat gebeurt er als iemand uit de fractie gezet wordt? Ik neem aan dat men ook in dat geval niet meer namens de fractie in commissies kan zetelen.

Wanneer ik in de vraag om uitleg lees dat het vooral gaat over een verlies van presentiegelden, dan vraag ik me af waar we mee bezig zijn. En op dat vlak heeft de heer

Sintobin een punt. In dat geval, mevrouw De Waele, stel ik voor dat u overeenkomt met uw fractie dat u al dan niet wordt afgevaardigd. Dit heeft niets te maken met de essentie van het decreet, namelijk dat de machtsverhoudingen worden vastgelegd bij het begin van de legislatuur. Men is afgevaardigde namens de fractie in commissies waar men dan al dan niet zitpenningen heeft. In mijn gemeente is er geen enkele commissie.

Mijnheer Reekmans, u had het erover dat de gemeenten werkgroepen oprichten. Ik vind het niet ernstig dat men het Gemeentedecreet op die manier omzeilt, maar dat is nu blijkbaar eenmaal het politieke spel. Wanneer u een wijziging wilt indienen op het Gemeentedecreet – de achtste wijziging alweer – dan zullen wij die steunen. Ik meen echter dat het Gemeentedecreet redelijk duidelijk is.

Mijnheer de minister, er is wel nog een probleem. Wanneer in het begin van een legislatuur een tweemansfractie wordt opgericht waarvan er na verloop van tijd een afscheurt, wat gebeurt er dan met de vertegenwoordiging in die commissies? Wie beslist daar dan over? Ik weet dat men niet alles kan regelen, maar dit is toch nog een lacune in het Gemeentedecreet.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Er wordt hier nogal smalend gedaan over zitpenningen. Dat is natuurlijk gemakkelijk voor iemand die een wedde als politicus heeft. Iedereen zou dezelfde zitpenning moeten krijgen voor dezelfde inspanning. Het gaat niet om een beloning of een afstraffing van het ene of het andere.

Men heeft het hier nogal gemakkelijk over politieke overloperij. De politiek is echter een evolutief gegeven. Ik verwijs naar de verruimingsoperaties van de VLD destijds. Ik verwijs ook naar LDD dat een nieuw politiek gegeven is. Daar moet binnen de bestaande politieke constellaties rekening mee gehouden worden. Het kan zeker niet de bedoeling van de wetgever zijn om sommige mensen te muilbanden. We kennen zelfs situaties waarin de meerderheid van een fractie overstapt naar een bepaalde partij. In dat geval verlangt de kiezer dat de verkozenen op dezelfde manier worden behandeld en dat ze hetzelfde spreek- en stemrecht krijgen. Daarover moet de wetgever bezorgd zijn.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Het hersteldecreeet is inderdaad tijdens de vorige legislatuur in deze commissie tot stand gekomen. De filosofie was eigenlijk dat de politieke overloperij zeker niet geactiveerd mocht worden en zoveel mogelijk moet worden tegengegaan.

Het is de bedoeling de mensen die in de loop van de legislatuur overlopen, niet te belonen, zij het dat ze wel dezelfde rechten hebben in de commissies. Ze moeten ook spreekrecht hebben, zoals duidelijk in het decreet staat. In het hersteldecreeet is, wat de zitpenning betreft, echter zeer duidelijk bepaald dat die mensen, als ze om een of andere reden uit hun fractie zijn gestapt, geen recht meer hebben op een vergoeding.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, naarmate het aantal uiteenzettingen toenam, is ook het aantal vragen toegenomen, maar ik meen dat die allemaal terug te brengen zijn tot het volgende. U kunt er voor of tegen zijn, maar het decreet in kwestie is vrij duidelijk. Mijnheer Van Hauthem, ook uw hypothese is behandeld in dat decreet. Als de fractie bepaalt dat iemand niet meer tot die fractie behoort, kan die persoon volgens het decreet ook geen deel meer uitmaken van de commissie. Het decreet stelt: “Elke fractie wijst de mandaten toe die haar overeenkomstig deze berekeningswijze toekomen, door middel van een voordracht gericht aan de voorzitter van de gemeenteraad.” Dat lijkt me heel eenvoudig: als de fractie beslist dat iemand niet langer lid is van de fractie en dat ze iemand anders aanwijst, dan moet de gemeenteraad de persoon in kwestie toelaten.

Eigenlijk zijn er twee hypothesen. Ofwel verlaat iemand zelf de fractie, alleen of met meerderen. Dat kan de helft of zelfs de meerderheid van die fractie zijn. Ofwel wordt iemand uit die fractie gezet. Dat was de hypothese van de heer Van Hauthem. Dan bepaalt het decreet heel duidelijk dat die persoon dan geen deel meer uitmaakt van die commissie. U kunt voor of tegen dat decreet zijn, maar dat is het decreet.

Er werd me gevraagd of ik word geconfronteerd met klachten of problemen ter zake. Mijn administratie zegt dat er nogal wat vragen tot verduidelijking worden gesteld. Meestal zijn dat mondelinge vragen. Ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) heeft verduidelijking gevraagd. Momenteel zijn ter zake geen formele klachten ingediend. Als de gemeenteraad, in de hypothese waarbij iemand de fractie verlaat, die persoon toch laat zetelen in de commissie en daar wordt een klacht tegen ingediend, dan zal die ofwel door de gouverneur ofwel door mezelf worden behandeld. Als een fractie oordeelt dat iemand niet langer tot die fractie behoort, en de gemeenteraad laat die persoon toch toe, dan kan dat ook weer aanleiding geven tot een klacht. Dat lijken me de twee gevallen te zijn waarin de zaak op mijn bureau zou kunnen belanden. Momenteel is dat echter nog niet het geval.

Mevrouw De Waele, wat uw geval betreft, in de gemeente Evergem, is er e-mailverkeer geweest. Daar is een heel speciale werkwijze gehanteerd. Als ik het goed begrijp, werkte die gemeenteraad met een systeem van A- en B-punten. Alles wat unaniem door die commissie was gegaan, werd als een A-punt behandeld. Daar werd niet meer over gediscussieerd in de gemeenteraad, die zich alleen op de B-punten concentreerde. Dat is eigenlijk ook contra legem. Het decreet stelt immers uitdrukkelijk dat de gemeenteraad commissies kan oprichten, samengesteld uit gemeenteraadsleden. Die commissies hebben als taak “het voorbereiden van de besprekingen in de gemeenteraadszittingen, het verlenen van advies en het formuleren van voorstellen over de wijze waarop vorm wordt gegeven aan de inspraak van de bevolking, telkens als dat voor de beleidsvoering wenselijk wordt geacht”. Het oprichten van commissies is dus facultatief, en die commissies zijn adviesverlenend. Ze beslissen niet. Het is nog altijd de gemeenteraad die de volledige bevoegdheid heeft.

Dat is de enige casus die officieel bij het agentschap is beland, niet in de vorm van een klacht, maar in de vorm van een discussie en vragen tot verduidelijking, zoals er nog zijn gekomen. Ik heb geen weet van andere casussen waarbij gemeenteraadsleden overlopen of toetreden tot een meerderheidsfractie en niettemin toch deel blijven uitmaken hiervan. Als er klachten worden ingediend tegen dergelijke situaties, zullen die worden behandeld. De tekst van het decreet is heel duidelijk.

De heer Reekmans stelt dat er sprake zou zijn van een omzeiling door het oprichten van werkgroepen. De gemeenteraad kan natuurlijk werkgroepen oprichten. Ik loop niet vooruit op een eventuele beoordeling, maar die werkgroepen kunnen niet een omzeiling zijn van wat de decreetgever beoogt met een commissie. Mocht het de bedoeling zijn om de democratisch gegarandeerde samenstelling te omzeilen, om de oppositie uit te sluiten, dan lijkt me dat daar een probleem is. Ik wil echter geen voorafgaand oordeel vellen. Ik moet omzichtig zijn, mocht me daarover een klacht bereiken.

Ik denk dat ik daarmee een antwoord heb gegeven wat de diverse hypothesen betreft. Wat de problematiek zelf betreft, heb ik met interesse geluisterd naar de leden. Ik begrijp dat de steller van het ontwerp tot doel had politieke overloperij te bestraffen, of die alleszins niet te belonen. Er is een bepaalde straf voor wie overloopt. U weet dat de Raad van State bijzonder kritisch is geweest ter zake. De raad stelt dat dit moet worden verantwoord, omdat er een ongelijke behandeling tussen gemeenteraden wordt gecreëerd. De Raad van State beaamt dat dit een doelstelling kan zijn, maar stelt dat er veel meer hypothesen zijn dan die waarbij iemand van fractie verandert. Er kan een situatie zijn waarbij de hele fractie overstapt, of de helft ervan, of waarbij meerdere personen overstappen. Mensen kunnen uit die fractie worden gezet. Er kan sprake zijn van meerdere redenen die niet te maken hebben met overloperij, stelt de Raad van State. De raad stelt dus dat het ongelijk behandelen van die

gemeenteraadsleden moet worden gemotiveerd. Hij wijst er ook op dat er veel meer hypothesen zijn dan die ene hypothese.

In de parlementaire voorbereiding lees ik als verantwoording: “De doelstelling om politieke overloperij te vermijden en stabiliteit te waarborgen, biedt een redelijke verantwoording.” Ik ben gebonden door dit decreet. De leden kunnen oordelen dat het decreet moet worden aangepast, gewijzigd of bijgesteld. Zij zijn daar autonoom in, als decreetgever. Ik zal het decreet toepassen zoals het voorligt. Het staat iedereen vrij om naar de gouverneur of naar mij, en na mij naar hogere rechtsinstanties te stappen, maar dat is de tekst van het decreet. Ik denk dat die tekst vrij duidelijk is, ondanks alles wat hier naar voren is gebracht.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Hoewel u ervan overtuigd bent dat dit een zeer duidelijk decreet is, heb ik niet het gevoel dat het zo duidelijk is.

U hebt blijkbaar kennis van het specifieke geval van Evergem. De gemeente Evergem heeft een motie aan uw diensten gericht. Daaruit blijkt dat Evergem wil aantonen dat er toch iets schort aan dit hersteldecreet en dat het beleidsmatig wat moeilijkheden en onduidelijkheden schept. In die zin wil ik er, ook namens de gemeente Evergem, op aandringen dat een en ander eens grondig wordt onderzocht.

Artikel 39 van het Gemeentedecreet bepaalt specifiek de spelregels voor een commissie. Onder die spelregels verstaan wij de evenredigheid, de voordracht door de leden van de fractie, het aantal leden, het feit dat elke fractie minstens één vertegenwoordiger moet hebben en dergelijke meer. De woorden evenredigheid en voordracht impliceren dat de decreetgever uitgang van het feit dat de commissies uit minder leden bestaan dan de gemeenteraad. Nu is beschreven dat de meerderheid in de gemeenteraad ook in de commissies altijd een meerderheid moet vormen. Ik stel vast dat elke gemeente zijn moeilijkheden heeft met dit decreet. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Misschien niet in uw gemeente, mijnheer Verfaillie, maar dat komt nog, als u wat meer politieke ervaring in het lokale leven zult hebben. *(Gelach/Opmerkingen)*

In het hypothetische geval, mijnheer de minister, dat een gemeente een commissie opricht die bestaat uit alle raadsleden, kunnen wij er dan van uitgaan dat het bewuste artikel 39 van het Gemeentedecreet niet van toepassing is, en dat met andere woorden de rechten van alle raadsleden dezelfde zijn?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Goed geprobeerd, mevrouw De Waele, maar u zit er compleet naast – doch dat geheel terzijde.

De kern van de zaak is dat het hier over pure politieke overloperij gaat. Er zijn twee soorten politieke overloperij, mijnheer de minister: er is ideologische overloperij, iets wat ik nog niet veel ben tegengekomen, en er is overloperij, puur om de postjes. Hier gaat het dus duidelijk over de postjes en de mandaten.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer Verfaillie, u moet dringend eens contact opnemen met de mensen van CD&V in de provincieraad, en in de eerste plaats met de voorzitter van de provincieraad. Blijkbaar wil de CD&V-fractie in de West-Vlaamse provincieraad mensen die aan politieke overloperij doen, belonen. Men dreigt er zelfs mee om hier, via de CD&V-fractie in het Vlaams Parlement, een hersteldecreet in te dienen. We zullen zien wat de toekomst brengt, maar CD&V vertelt op het ene niveau het ene en op het andere niveau iets anders.

Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat uw administratie verschillende vragen om verduidelijking heeft gekregen. De deputatie van West-Vlaanderen beweert dat zij ook een brief heeft geschreven met een vraag om verduidelijking, maar dat zij tot op heden geen antwoord heeft gekregen. Kunt u mij bevestigen dat er een vraag is binnengekomen?

Mevrouw De Waele had opmerkingen over de evenredige vertegenwoordiging in de commissies en dergelijke. Ik heb daar ook problemen mee, maar het hangt veelal af van lokale situaties hoe men de berekening maakt en hoeveel zetels men aan welke fractie toekent. In de vorige legislatuur heb ik toenmalig minister Keulen gevraagd hoe men het aantal commissieleden per fractie moet bepalen. Wij hebben bijvoorbeeld een fractie van vier man, een andere partij heeft een fractie van twee man, maar zij hebben wel even veel zetels in de commissie. Dat lijkt mij niet logisch en niet rechtvaardig, maar volgens de vorige minister van Binnenlands Bestuur is dat eigenlijk een louter lokale bevoegdheid.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, ik denk dat we nog veel dergelijke vragen zullen krijgen. In de vorige legislatuur zijn er in deze commissie heel veel vragen om uitleg gesteld over de interpretatie van een aantal artikelen van het Gemeentedecreet en vooral over de toepassing op het terrein. Toenmalig minister Keulen vroeg zich op den duur af hoe het mogelijk is dat een aantal lokale besturen alle mogelijke achterpoortjes zoeken om de oppositie in hun gemeente te fnuiken, in plaats van de geest van het decreet op een correcte manier toe te passen. Dat was ook de reden waarom er zoveel aanpassingen zijn geweest.

We hebben allemaal de mond vol van de lokale autonomie, maar als dat betekent dat men een artikel van een decreet zodanig interpreteert dat men de oppositie kan fnuiken, rest ons niets anders dan decreetgevend op te treden, en zelfs in detail te treden, iets wat we eigenlijk niet wilden. Dit is in het verleden gebeurd. Het ging over verschillende gemeenten met verschillende meerderheden. Men moet er zelfs geen politieke kleur op plakken.

De verfijning die in het reparatiedecreet is gebeurd, is toch wel vrij duidelijk.

Verder wil ik aan de collega's van LDD zeggen – en ik zeg dit in alle vriendelijkheid – dat we naar aanleiding van de bespreking van het Gemeentedecreet gepleit hebben voor een motie van wantrouwen tegen schepenen. Als een minister in het Vlaams Parlement niet meer wordt gesteund, dan kan het parlement een minister wandelen sturen als er een meerderheid voor is. Wij hebben er toen hartstochtelijk voor gepleit dat een gemeenteraad hetzelfde instrument zou kunnen gebruiken bij een schepen waarvan de meerderheid vindt dat hij politiek niet meer op een juiste manier functioneert. Ons pleidooi is afgewezen, waardoor een schepen niet kan worden afgezet, maar hem alleen zijn bevoegdheden kunnen worden ontnomen.

Mijnheer Reekmans, ik stel nu vast dat schepenen van een bepaalde partij overlopen naar een andere partij en gewoon plenipotentiaris als schepenen, niet met een presentiegeld, maar wel met een volledige wedde blijven zitten. Misschien moeten we hiervoor ook eens iets aan het Gemeentedecreet gaan doen.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Mijnheer de minister, ik denk dat u terecht hebt gewezen op de stelling van de Raad van State. Ik kan het niet beter en mooier verwoorden. Er sluimert in het decreet een ongelijke behandeling.

Er is meer dan één hypothese. Ik geef u het voorbeeld van iemand die in de oppositie zit en van partij verandert. Hij verrijkt zich niet, mijnheer Verfaillie, maar hij verarmt zich. Hij krijgt geen zitpenningen meer. Hij krijgt niets. Er kunnen dus andere beweegredenen zijn. Uiteraard heeft de Raad van State er terecht op gewezen. De minister nodigt ons uit om eens

na te denken over bepaalde zaken die misschien vatbaar zijn voor verandering. Als er toch al negen verbeteringen zijn, kan een tiende misschien ook nog.

De heer Joris Van Hauthem: Wat denkt u over mijn voorstel van een motie van wantrouwen tegen schepenen? Denkt u daar eens over na. Want dan kan overloperij voor u wel, met behoud van de volledige wedde. Daarover heb ik u in dit parlement nog nooit iets horen zeggen.

De heer Marcus Vanden Bussche: Als men een schepen kan laten ontslaan, dan zet men de poort misschien nog meer open voor overloperij. (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

U laat me niet uitspreken.

Ik heb het begrepen. Het zal besproken worden in de toekomst.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb er niet veel meer aan toe te voegen. Ik denk dat ik duidelijk ben geweest in mijn antwoord. Wie goed geluisterd heeft, heeft ook goed begrepen wat ik gezegd heb.

Ik moet alleen nog antwoorden op de hypothese die mevrouw De Waele nu oppert: wat als de gemeenteraad een commissie opricht met alle leden van de gemeenteraad? Dit is natuurlijk niet de bedoeling van het decreet. De gemeenteraad beslist in algemene, openbare vergadering over alle aangelegenheden. Als een gemeenteraad een tweede gemeenteraad maakt die commissie heet – wat niet letterlijk verboden is in het decreet –, dan denk ik niet dat dit de bedoeling is van de decreetgever. De decreetgever heeft bedoeld dat de commissies waarin de fracties op een evenredige manier vertegenwoordigd zijn, het werk voor de plenaire vergadering kunnen voorbereiden op een technische manier, met experts en met discussies. De letter van het decreet zal dit niet verbieden, maar ik denk niet dat het strookt met de bedoeling van de decreetgever, als ik dit zo prima facie lees, zonder me uit te spreken.

Er werd ook gevraagd of ik weet had van een vraag om uitleg van de bestendige deputatie. Het is een beetje moeilijk om mensen hiermee te overvallen. Ik zeg dit onder alle voorbehoud, maar het kabinet en de mensen van het agentschap hebben hier op het eerste gezicht geen weet van. U weet ook dat brieven toekomen en op diensten behandeld worden en dus nog niet bekend zijn bij de administrateur-generaal. Schiet niet als volgende week zou blijken dat er vorige week een brief is binnengekomen. Op het moment weet ik niets van een brief.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Mijnheer de minister, ik heb wel nog geen duidelijk antwoord op mijn vraag over de retroactiviteit. Het decreet is van kracht geworden op 9 mei 2009. Vanaf wanneer begint uiteindelijk het decreet te werken? De gemeentelijke legislatuur is al wel meer dan twee jaar bezig. Vallen situaties van voor 9 mei onder de maatregelen van het hersteldecreet op het Gemeentedecreet? Daar heb ik nog geen duidelijk antwoord op gekregen.

U zegt ook heel duidelijk dat wanneer een gemeente alle raadsleden in een commissie laat zetelen, dit niet de bedoeling van de decreetgever is.

Als er klachten zijn, welke sancties kunnen er dan genomen worden? Hoe kunt u optreden om ervoor te zorgen dat gemeenten en steden die zich niet houden aan het hersteldecreet, op het rechte pad worden gezet?

Minister Geert Bourgeois: Dit is een bijkomende vraag. Ik had die vraag over de retroactiviteit niet gehoord. Ik had begrepen dat u vroeg of het decreet van toepassing was op bestaande situaties.

Ik moet nagaan wat er voorheen in het decreet stond. Er was een gelijkaardige bepaling: “Tot de eerstvolgende volledige vernieuwing van de gemeenteraad, wordt een fractie geacht eenzelfde aantal leden in de commissie te behouden. Indien de fractie tijdens de zittingsperiode splitst of sommige leden zich als onafhankelijk raadslid opstellen of overgaan naar een andere fractie, dan behoudt de fractie zijn oorspronkelijk aantal leden in de commissies”.

Er was vroeger een gelijkaardige bepaling. Ik wil hier nu niet alle finesses toelichten. Ik stel voor dat mevrouw De Waele daarover een schriftelijke vraag indient. Voor ik die vraag beantwoord, wil ik dat eerst even rustig bekijken. Dit maakte trouwens geen deel uit van de initiële vraagstelling.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik heb die vraag daarnet gesteld. Het lijkt me in elk geval beter ze ook nog eens schriftelijk te stellen.

Minister Geert Bourgeois: Er zijn daarnet zes of zeven verschillende vragen gesteld. Ik zal dat eens rustig bekijken.

Wat de klachten betreft, ben ik zeer duidelijk geweest. Ik kan enkel optreden indien ik door klachten over de situatie in een gemeente wordt geadieerd. Indien de oppositie vindt dat haar rechten worden gefnuikt of indien de meerderheid vindt dat er ten onrechte nog iemand van de oppositie in een commissie zetelt, kan ze een klacht indienen. Alle hypothesen zijn in feite mogelijk. Dergelijke klachten zullen aan de hand van het decreet worden behandeld.

Ik heb begrepen dat tal van commissieleden commentaar op het decreet hebben. Ik heb daarnet ook de commentaar van de Raad van State vermeld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het Franstalige logo van het West-Vlaamse provinciebedrijf voor toerisme en recreatie Westtoer

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw de voorzitter, het wordt stilaan een traditie bij het begin van elke legislatuur een discussie te voeren over de vraag of het de ‘Vlaamse kust’, de ‘Belgische kust’ of ‘la côte’ is.

Bij het aantreden van de minister in 2004 en bij zijn recente heraantraden hoopte ik nochtans dat deze discussie achter ons zou liggen. In 2004 heeft de minister immers definitief met het beleid van zijn voorganger gebroken. Hij heeft toen resoluut voor de benaming ‘Vlaamse kust’ gekozen. Die beslissing is niet omwille van de identiteit, maar veeleer om pragmatische redenen genomen.

Op zich is dat geen probleem. Nu is Westtoer met een nieuw gegeven op de proppen gekomen. Het is niet de eerste maal dat Westtoer zich niets van deze kwestie aantrekt. In het strategisch beleidsplan heeft Westtoer ervoor gekozen een Franstalig logo te ontwerpen en van de benaming ‘Vlaamse kust’ af te stappen. Westtoer wil de Vlaamse kust in Wallonië als ‘la côte’ promoten.

Ik weet dat Westtoer zich louter door marketingtechnische en promotionele uitgangspunten laat leiden. Ik zou hier echter toch iets aan willen toevoegen. Op het eerste gezicht lijkt er geen probleem te zijn. Door de kust bij onze Franstalige landgenoten als de Belgische kust te promoten, bevestigen we echter hun veronderstelling dat de kust de facto een tweetalig gebied is waar ze te allen tijde en voor alles in het Frans terecht kunnen. Hun houding laat

uitschijnen dat het straatbeeld en de leefomgeving in feite het verlengstuk van hun thuissituatie vormen.

Het is voor bepaalde volksvertegenwoordigers misschien lang geleden dat ze nog een bezoek aan de Vlaamse kust hebben gebracht. In gemeenten als De Panne en Koksijde en zelfs nog verder wanen velen zich in een soort tweetalig gebied. In bepaalde gemeenten worden zelfs op een verdoken manier faciliteiten aan de Franstalige toeristen verleend.

In 2004 heeft de minister in alle promotionele acties resoluut voor de benaming ‘Vlaamse kust’ gekozen. Dat is natuurlijk een van de belangrijkste elementen. De Vlaamse kust moet door alle toeristische actoren in het binnen- en het buitenland op dezelfde manier worden gepromoot. Dit uitgangspunt is ook in de beleidsnota terug te vinden.

Mijnheer de minister, hoe beoordeelt u het nieuwe logo van Westtoer? Blijft u bij uw keuze de kust verder als Vlaamse kust te promoten? Ik veronderstel dat dit in grote mate een retorische vraag is. Bent u van plan met Westtoer overleg te plegen over het nieuwe logo en over het beleid dat Westtoer op dit vlak al jaren voert?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Mevrouw de voorzitter, de discussie over de Vlaamse kust begint stilaan tot de folklore te behoren. Eigenlijk is elke benaming juist. Het is de Belgische kust, de Vlaamse kust, de West-Vlaamse kust en, in Koksijde, de Koksijdse kust. Het is logisch dat in het licht van een marketingstrategie wordt gekozen voor die bepaalde naam die bij de toeristen het bekendst is.

We hebben geen scrupules meer. In gemeenten als De Panne, Koksijde, Nieuwpoort en dergelijke hebben we van niemand nog lessen over onze Vlaamse gevoelens te krijgen. We voelen ons voldoende ontvoegd om de situatie aan te kunnen.

De Panne is een Nederlandstalige gemeente die aan Frankrijk grenst. Daar horen bepaalde symptomen bij. Vooral de handelaars zullen pogingen ondernemen om de toeristen zo gastvrij mogelijk in hun eigen taal te onthalen. Het tweede probleem is er een van personeel. We stellen vast dat de horecazaken heel moeilijk voldoende Nederlandstalig personeel vinden. Tot mijn grote spijt moeten we vaststellen dat er soms voor eentalig Franstalig personeel wordt geopteerd in de horeca. Dat heeft meer te maken met economische noodwendigheden dan met het al dan niet Vlaamsvoelend karakter van onze gemeenten. We zijn trots dat we een Vlaamstalige gemeente zijn en we promoten onszelf als ‘Vlaamse kust’, maar voor de rest maken we ons hier niet al te druk over. We wensen zeker geen lessen te krijgen van andere partijen die hun vingertje opsteken. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Mevrouw de voorzitter, als oud-bestuurder van Westtoer wil ik opmerken dat deze discussie al dikwijls werd gevoerd en de promotie betreft.

Mijnheer Sintobin, aan Franse zijde heeft men het over ‘le littoral’ en niet over ‘la côte belge’, dat is de gebruikelijke term. Wat de taalwetgeving betreft, is er geen enkel probleem. Natuurlijk kan de bebording langs de autowegen niet op die manier worden aangebracht, maar wie individuele folders, flyers, maakt, kan perfect in het Engels, het Duits of in het Nederlands opereren. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: We moeten alle mogelijkheden benutten om promotie te voeren voor onze kust. Als we naar Durbuy gaan, vinden we daar ook folders in het Nederlands. Op zich is er geen probleem. Ik begrijp de vraagstelling niet zo goed. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat er aan de Belgische of Vlaamse kust geen promotie wordt gevoerd in het Frans. Als dat niet zou gebeuren, zou het gevolg kunnen zijn dat het aantal bezoekers aan de kust daalt

en dat er nieuwe parlementaire vragen worden gesteld omdat de Vlaamse overheid onvoldoende inspanningen doet om de Vlaamse of Belgische kust te promoten.

We moeten eerlijk blijven tegenover elkaar: hoe meer toeristen we naar onze kust kunnen brengen, hoe beter. Dat is niet alleen een heel goede zaak voor de kustgemeenten, maar ook voor de gemeenten die iets verder van de kust liggen, maar die op termijn misschien perspectieven hebben om rechtstreeks aan de kust te liggen. We moeten alle mogelijke inspanningen doen. Of dit nu in het Nederlands gebeurt of in het Frans, met een Chinees logo of een Japans, voor mij is dat om het even, zolang de mensen maar naar de kust komen en genieten van onze heel mooie kustlijn.

Onze parlementsvoorzitter heeft trouwens vorige week verklaard dat de Belgische kustlijn heel lelijk is. Ik stel voor dat we eens naar Riemst gaan, bij de parlementsvoorzitter, om te zien hoe ze daar hun gemeente toeristisch promoten en of ze dat enkel in het Limburgs doen of ook in het Nederlands. *(Gelach)*

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Sintobin, deze vraag leidt opnieuw tot een geanimeerd debat. Wanneer de heer Verfaillie het lyrisch heeft over onze mooie kustlijn, zal hij daar ook bij bedenken dat het huidige kustlogo niet mooi is – en ik druk me nu heel voorzichtig uit. Ik heb het jammer genoeg niet bij me, maar het logo dat nu wordt gebruikt, is lelijk en niet wervend. Daarom zal Westtoer een nieuw logo maken. Het moet dus nog gecreëerd worden, de speculaties erover zijn voorbarig. Westtoer heeft al een aantal offertes opgevraagd en er zal in principe niets aan het beleid veranderen.

Toerisme Vlaanderen zal ons beleid dus blijven voeren en daarbij hebben we het in het Nederlands over de ‘Vlaamse kust’, maar natuurlijk zullen we het in het buitenland niet in het Nederlands promotie voeren. In Wallonië zullen we, zoals dat ook in het verleden het geval was, in het Frans promotie voeren. Dat gebeurde aan de hand van het kustlogo met daaronder ‘le littoral’, er was geen sprake van ‘la côte’. Ik verneem dat een van de bedrijven die een offerte heeft ingediend, voorstelt om het te hebben over ‘la côte’, maar er werd nog niet beslist of het ‘la côte’ wordt of ‘le littoral’ blijft. In elk geval is de Waalse markt een belangrijke markt en die wordt in het strategisch plan ook als dusdanig aangeduid. Ze staat voor 20 percent van de binnenlandse toeristen en zal verder worden bewerkt: er zal verder aan promotie en marketing gedaan worden. Dat zal gebeuren met een nieuw logo, dat overal zal worden gebruikt: in Vlaanderen, in het buitenland en in Wallonië. Daarbij zal het oude beleid worden toegepast, maar ik weet nog niet of het ‘le littoral’ zal blijven, dat is een zaak van Westtoer. Ik beklemtoon dat het de afspraak is dat de binnenlandse promotie de kerntaak van Westtoer is en dat Toerisme Vlaanderen de promotie in het buitenland doet.

In verband met het buitenland heb ik tijdens de vorige regeerperiode al uitvoerig geantwoord dat in de mate van het mogelijke over ‘the Flemish coast’ en ‘die flämische Küste’ wordt gesproken. In Frankrijk ligt het moeilijker, we moet er altijd nog een verwijzing aan toevoegen, omdat Frankrijk nu eenmaal ook een eigen ‘côte de Flandre’ heeft. Als daar wordt verwezen naar ‘les Flandres’ of ‘Flandre’, heeft men het over Frankrijk. Ik heb uitvoerig aangetoond dat ook in het Verenigd Koninkrijk sprake is van een verschuiving waarbij steeds meer gebruik wordt gemaakt van ‘the Flemish coast’. In het Nederlands, in Nederland en in Vlaanderen, zullen we het blijven hebben over ‘de Vlaamse kust’. In Wallonië weten we het nog niet, het wordt ‘le littoral’ of ‘la côte’, dat moet Westtoer uitmaken.

De commotie is blijkbaar ontstaan na de, mijns inziens terechte, beslissing van Westtoer om een nieuw logo te creëren. Ik had het moeten meebrengen, maar ik hoop dat we het er allemaal over eens kunnen zijn dat het bestaande logo absoluut niet wervend is – en ik druk me nu heel vriendelijk uit.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik stel vast dat bepaalde collega's de ernst van deze vraag en van dit dossier op de een of andere manier trachten belachelijk te maken. Het gaat voor mij niet alleen om het logo. Mijnheer de minister, u weet dat. Wij hebben dit debat ook tijdens de vorige legislatuur gevoerd. Ik heb bij Westtoer al meerdere vergaderingen bijgewoond. Ik stel vast dat Westtoer zich weinig of niets aantrekt van de benaming 'Belgische' of 'Vlaamse kust'. Men haalt enkel marketingtechnische redenen aan om een bepaald beleid te voeren. Dat is soms in tegenspraak met uw Vlaamse beleid.

Ik heb nog een vraagje over Toerisme Vlaanderen en de benaming 'Belgische' of 'Vlaamse kust'. Ik heb hier een schriftelijke vraag bij van de heer Wilfried Vandaele. Daaruit blijkt dat Toerisme Vlaanderen onlangs een campagne voerde op de Nederlandse markt. Daarbij werd een e-postpromotie gevoerd onder de benaming 'Belgische kust'. Ik begrijp uw antwoord op die vraag niet zo goed. U zegt: "De visie betreffende de te gebruiken terminologie is echter niet gewijzigd. Ook in de toekomst zal Toerisme Vlaanderen enkel en consequent over de 'Vlaamse kust' communiceren." Ik begrijp niet goed waarom u in uw antwoord de eenmalige, naar 90.000 Nederlandse klanten gestuurde e-mail waarin de benaming 'Belgische kust' werd gebruikt toch verdedigt. Dat is volgens mij in tegenspraak met wat u daarnet zei.

Mijnheer Vanden Bussche, u hebt blijkbaar geen marketing gestudeerd want wanneer men op diverse markten een product tracht te promoten, tracht men dat toch altijd onder eenzelfde benaming te doen. Ik wil u geen lessen geven, maar ik zal ervoor zorgen dat ook in uw gemeente de wetten worden nageleefd en dat er op het gemeentehuis van Koksijde geen faciliteiten worden verleend.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Ik ben blij dat u zo bekommerd bent over mijn marketingstrategie. Maar ik kan u verzekeren dat u, indien u in het schepencollege van Koksijde zou zetelen, een andere taal zou spreken: de taal van de realiteit en van het goede bestuur van een Vlaamse kustgemeente. Ik zie dat men er in de toeristische dienst van Duinkerke een erepunt van maakt om de Nederlandstalige toeristen in hun eigen taal te ontvangen. Ze hebben daar uiteraard geen kapsones met betrekking tot de taalwetgeving.

Wij voelen ons ontvoegd en wij benaderen deze problematiek uitsluitend en alleen vanuit marketingoverwegingen. Nog niet zo lang geleden heeft Westtoer zijn Kustactieplan voorgesteld. Daaruit blijkt duidelijk dat aan de kust de Waalse toeristen een van de grootste doelgroepen vormen. Als wij die mensen een goed gevoel kunnen geven met 'la côte belge', wel, laat ons dan 'la côte belge' gebruiken. Dat kan mij helemaal niet schelen. Als zij zich daar gelukkig bij voelen, zullen wij hen niet in de weg staan. Wij gaan wel in de weg staan als er Franstaligen in onze gemeente zijn die denken dat zij de Vlamingen moeten kleineren of dat zij op het gemeentehuis de wetten in het Frans moeten stellen. Dat gaat uiteraard niet, daar ben ik het volledig mee eens.

Ik wil wel wijzen op onze handicap als kustgemeente om publiciteit te moeten voeren in drie talen. Door de administratieve taalwetgeving zijn wij verplicht om alles in drie talen te brengen. Wij kunnen geen gerichte publiciteit voeren in bijvoorbeeld twee talen. Er moet een derde taal bijkomen. Eén taal gaat ook niet. Wij kunnen geen aparte brochures maken in het Nederlands of Frans. Die brochures moeten tweetalig zijn.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Het Vlaams Parlement doet dat ook met zijn meertalige brochures over ons parlement.

De heer Marcus Vanden Bussche: Mijnheer de minister, ik moet een beetje lachen met het logo. Dat logo werd indertijd nog door onze gedeputeerde met vuur en vlam verdedigd in de provincieraad. Het vorige logo was een stokpaardje van toenmalig minister Landuyt. Het is in ieder geval goed dat dit logo wordt vervangen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de voorbereiding, uitwerking en coördinatie van het project ‘100 jaar Grote Oorlog’

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Dank u, voorzitter. Mijn vraag is voor een deel achterhaald maar ik zal proberen duidelijk te maken waarom.

Eerst wil ik, bij wijze van inleiding, toch nog even stellen dat het beleidsdomein Toerisme volgens mij in dit Vlaams Parlement nog steeds wordt onderschat. Dat was de voorbije legislatuur een van mijn stokpaardjes en ik zal dit ook de komende vijf jaren blijven zeggen. Nog steeds schijnen sommige collega's niet te beseffen dat het toerisme een van de sterkst groeiende economische sectoren is, dat zorgt voor heel wat tewerkstelling en dus voor welvaart en welzijn.

Mevrouw de voorzitter, het feit dat mijn vraag over het project ‘100 jaar Grote Oorlog’ niet in aanmerking werd genomen als interpellatie omdat het onderwerp niet zwaarwichtig genoeg zou zijn, bevestigt alleen maar mijn stelling. Het project ‘100 jaar Grote Oorlog’ moet het paradepaardje en de grote prioriteit worden van het Vlaamse toerismebeleid van de volgende jaren.

Onze fractie heeft zich van in den beginne enthousiast achter dit project geschaard en is sinds de vorige legislatuur dit dossier steeds van nabij blijven volgen. Het belang van dit project kan immers niet genoeg worden benadrukt, collega's. Het Wereldoorlog I-toerisme, en vooral de Westhoek, is van uitermate groot economisch belang. Men schat het aantal toeristen in 2008 op 362.000. Die zorgden voor een omzet van bijna 35 miljoen euro. Dat is 30 percent van de totale toeristische omzet in de regio. Men verwacht dat tijdens de periode 2014-2018 minstens 2 miljoen toeristen – mijns inziens is dat een onderschatting – de regio zullen bezoeken, op voorwaarde dat het project goed wordt voorbereid en georganiseerd. Net daarover ging mijn vraag.

Mijnheer de minister, onze fractie heeft u altijd gesteund in dit project. We zullen ons ook in de komende jaren constructief blijven opstellen, alleen waren we de vorige jaren wat ongerust over de samenhang, het gebrek aan coördinatie en de lawine aan initiatieven door allerlei actoren. Ik moet eerlijk toegeven, mijnheer de minister, dat na de persconferentie van gisteren in Diksmuide onze vrees voor een groot stuk is weggenomen, al zullen we natuurlijk alert blijven.

Op de persconferentie van gisteren kreeg ik reeds antwoord op de vragen die ik indiende, maar de persconferentie heeft ook enkele nieuwe vragen bij mij opgeroepen. Als u me toestaat, mijnheer de minister, wil ik enkele bijkomende vragen stellen. U hoeft niet op alles te antwoorden, bij de bespreking van de beleidsnota zullen we ongetwijfeld op dit dossier terugkomen. Misschien kunt u een beknopt antwoord geven op de ingediende vragen omwille van de volledigheid van het verslag.

Mijn bijkomende vragen gaan over het Unesco-erfgoed dossier. U wilt samenwerken met Frankrijk en Wallonië. U hebt dat gisteren toegelicht. Hoe is dat in overeenstemming te brengen met de lopende Interreg IV-projecten? Daar worden heel wat projecten opgestart en gefinancierd via Europa.

In de voorstelling door mevrouw Fassart was er ook sprake van verhaallijnen, onder andere over het leven achter het front en aan het front. Tijdens de vorige legislatuur heeft toenmalig parlementslid Van Nieuwenhuysen een amendement ingediend op de resolutie van de

meerderheid over de mate waarin het hele actieplan aandacht besteedt aan de frontbeweging. Dat is toch een belangrijk gegeven in het hele gebeuren en in de ontvoogding van Vlaanderen. Ik vind daar niets van terug in de bundel. Ik denk dat u geen enkel thema uit de weg mag gaan en zeker de frontbeweging en het activisme niet. Zelfs wanneer men het heeft over het leven achter het front, moet men ook even naar Alveringem gaan en misschien Cyriel Verschaeve betrekken bij het verhaal. Ik zou niet weten waarom niet.

Ook de toekomst is belangrijk. Nu wordt zowat alles beschermd in de Westhoek. U hebt gisteren zelf aangekondigd dat het niet de bedoeling mag zijn om van de hele Westhoek een openluchtmuseum te maken, maar het is wel belangrijk dat gemeenten weten wat in de toekomst nog mogelijk zal zijn in hun regio, zeker in verband met ruimtelijke planning en ruimtelijke ordening. Er zijn heel wat problemen met de uitbreiding van industriezone De Ieperboog waarbij de gemeenten en de provincie niet meer weten wat er in de toekomst nog zal mogelijk zijn. Het wordt tijd dat u overlegt met uw minister Muylers om een totaalvisie te ontwikkelen over wat er wel en niet mogelijk zal zijn in de toekomst en wat er wel of niet zal worden beschermd.

Gisteren hebt u terecht gepleit voor samenwerking tussen de diverse actoren. Zo wordt het Tyne Cot Cemetery, het soldatenkerkhof in Passendale, beheerd door de Commonwealth War Graves Commission. Op welke manier worden deze mensen betrokken in het hele verhaal? Ik hoop, mijnheer de minister, dat u niet ingaat op de oproep van de heer Verfaillie gisteren. Ik denk dat de heer Verfaillie, voor hij vertrok naar de persconferentie, een telefoontje heeft gekregen van federaal minister van Buitenlandse Zaken Leterme om te zeggen dat er op het kabinet van Buitenlandse Zaken ook iemand is gedetacheerd, namelijk de stadssecretaris van Ieper en broer van de provinciegouverneur van West-Vlaanderen, die het project '100 jaar Grote Oorlog' wil begeleiden vanop het federale niveau. Ik denk dat iedereen ondertussen wel weet dat toerisme een volwaardige Vlaamse bevoegdheid is.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we zullen het de komende jaren nog verder merken – we zitten nu volop in de mobilisatie – dat het project 2014- 2018 heel belangrijk is, niet alleen vanuit toeristisch oogpunt, maar ook vanuit cultureel en educatief oogpunt. Ik heb drie of vier vragen en suggesties voor de minister.

Ten eerste: bij de voorbereiding van de projecten moeten we voortdurend oog hebben voor de afstemming op de sectoren cultuur en onderwijs, en op wat de lokale besturen van wat toen bezet België of bezet Vlaanderen was, willen ondernemen. Door veel steden en gemeenten, en ook op een bovengemeentelijk niveau, worden initiatieven voorbereid. Men wil de bevolking en de achterkleinkinderen of achterachterkleinkinderen duidelijk maken wat de oorlog heeft betekend. En men wil, naar Brits model, op zoek gaan naar de eigen familiegeschiedenis, aan de hand van het wedervaren van de voorouders in de periode 1914-18. Die zoektocht begint dikwijls met het overlopen van de namen op monumenten, om dan na te gaan wat er met die mensen allemaal is gebeurd.

Ten tweede: het erfgoed dossier bij de UNESCO mogen we niet op dezelfde hoogte plaatsen als de Interreg-dossiers. Het erfgoed dossier kan een belangrijke stimulans en een goed hulpmiddel zijn om 'de Grote Oorlog' wereldwijd op de kaart te zetten. Het was een internationale oorlog die voor een groot stuk in Vlaanderen en Noord-Frankrijk is uitgevochten. We kunnen met het departement Nord-Pas-de-Calais of Noord-Nauw van Kales nagaan hoe we wat er ginder is gebeurd, ook hier kunnen valoriseren. Ik heb de indruk dat de mensen uit de streek van de Somme en rond Atrecht en Artesië nog lessen kunnen trekken uit wat de afgelopen tien tot vijftien jaar in Ieper en de Westhoek is ondernomen.

Ik sluit me ook aan bij de vraag en suggestie van de heer Sintobin over het statuut van het landschap. Ik ben de afgelopen tien tot twintig jaar geregeld de gids van binnen- en

buitenlandse groepen geweest. Overmorgen leid ik in de streek van Ieper een school uit Wales rond. Ik heb de afgelopen tien tot twintig jaar met lede ogen vastgesteld dat het historische landschap almaar minder herkenbaar is geworden. Dat is jammer. Er is een conflict tussen de vrijwaring van de geschiedenis enerzijds en het lenigen van de noden van industrie, verkeer en huisvesting anderzijds.

De overheid moet altijd keuzes maken, en kiezen is altijd een beetje verliezen. Gezien het historische belang van de Eerste Wereldoorlog, de herdenking ervan en de instandhouding van de herinnering eraan in wat in het Frans de ‘lieux de mémoire’ heet, noopt dat ons toch tot moedige keuzen, zodat men vandaag nog bijna letterlijk in de voetsporen kan treden van diegenen die daar in regen, wind en modder die vier jaar hebben doorstaan. Ik pleit dus voor de instandhouding en de bescherming van het historisch landschap.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, uiteraard zijn ook wij, komende van een gemeente die tijdens de oorlog niet is bezet, zeer bekommerd over de goede aanpak van het project ‘100 jaar Grote Oorlog’. Om de heer Sintobin een plezier te doen en om duidelijkheid te scheppen moet aan de naam ‘100 jaar Grote Oorlog’ de woorden ‘onbezet Vlaanderen’ worden toegevoegd, in plaats van ‘onbezet België’.

Wat het onderwijs betreft, heb ik de persconferentie van de minister gevolgd. Ik leerde dat ook in het onderwijs het project aan de man zal worden gebracht. Zelf heb ik nog de klassen van het vijfde leerjaar van onze gemeentescholen bezocht, en ik stelde toen vast dat sommige leerlingen dachten dat Duitsland de Eerste Wereldoorlog had gewonnen. Er is dus nog werk aan de winkel.

Het derde punt zijn de centen. Uiteraard zijn er grote verwachtingen gewekt bij de steden en gemeenten waar de Eerste Wereldoorlog zich heeft afgespeeld. Komt er een welomlijnd budget, op voorhand vastgelegd? Worden er convenanten met de gemeenten afgesloten waarin duidelijke afspraken worden gemaakt, zodat financiële avonturen worden vermeden? Welke verdeelsleutel wordt gehanteerd voor het toekennen van subsidies voor de realisatie van projecten?

De heer Sintobin had het er ook over. Het is niet de bedoeling dat we ons verplicht moeten voelen om heel West-Vlaanderen als een soort Bokrijk te willen beschermen. We hebben economische aspiraties, mobiliteitsproblemen en toeristische structuren die toeristen moeten lokken. Gemakkelijkheidshalve willen sommigen de Westhoek als een Bokrijk-bis beschermen, en daar verzetten we ons tegen. Maar respect voor de historische locaties is nodig.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vooraf wil ik zeggen dat ik het ontzettend waardeer dat de minister zijn schouders zet onder de coördinatie van dit grote project. Bundeling van die initiatieven is cruciaal. Het landschap van de Westhoek is op zich schitterend. Maar men heeft gelijk als men zegt dat sommige projecten beter niet of anders waren ontwikkeld.

Ik zou willen vragen om na 2018, wanneer de herdenking voorbij is, de combinatie van vrede, oorlog en landschap op lange termijn te vrijwaren. In dat verband is er de idee van de ontwikkeling van een vredespark. Er moet daartoe worden geselecteerd. In dat verband wens ik iedereen aan te raden om tijdens het kerstecres het boek ‘De heuvel’ van Willy Spillebeen te lezen. Hij beschrijft op schitterende wijze het landschap waarin de tunnels zijn gegraven en de gasaanvallen zijn gebeurd. Dat landschap is nog gaaf. Dat is een te ontwikkelen gebied dat minder delicaat ligt dan de zone van Pilkem Ridge waar de heer Sintobin naar verwezen heeft. Hill Sixty is een schitterend gebied voor die ontwikkeling.

Wat buitenlandse zaken betreft, is dit een aanbod tot ondersteuning. De vraag is niet dat de zaak zou worden overgenomen door de federale overheid. Wat de relaties met het buitenland betreft, zijn er mogelijkheden. Het gaat niet over een recuperatie, maar een aanbod om daaraan te werken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik sluit me aan bij de heer Durnez. Er wordt in dit dossier doordacht gehandeld en goed gecoördineerd. Ik was dan ook totaal verrast, mijnheer Sintobin, dat u het in de schriftelijke versie van uw vraag had over de grote chaos in plaats van de grote oorlog. Blijkbaar is een persconferentie van de minister voldoende om u tot andere inzichten te brengen. Ik neem daar met heel veel genoegen akte van.

Dit is een dossier dat goed voorbereid is. Ik heb het laten opnemen in het plan Vlaanderen in Actie. Ik ging er immers al tijdens de vorige regeerperiode van uit dat we tijdig moesten beginnen met een goede voorbereiding van 2014-2018. Nu is het 2009, maar 2014 zal er heel snel zijn.

De drie collega's die gisteren op de persconferentie aanwezig waren, hebben kunnen vaststellen dat het een goed plan is. In 2007 heb ik aan Westtoer de opdracht gegeven om een strategisch plan te ontwikkelen. Dat is gebeurd. Dat strategisch plan wordt samen met een actieplan opgericht, en is opgedeeld in een aantal projecten. Er zijn infrastructurele investeringen. Er zijn ook evenementen die lopen tijdens de periode 2014-2018. Ik heb echter opgeroepen daar nu al mee te starten. De voorbereiding van goede evenementen vergt immers jaren. Ik verwijs naar de grote tentoonstellingen zoals Rogier Van der Weyden in Leuven. Daar is zeven jaar aan gewerkt. Ook aan het project 'Van Quinten Metsijs tot Peter Paul Rubens' is jaren gewerkt. Die evenementen moeten nu reeds worden aangepakt. Ik roep de lokale overheden dan ook op om daar werk van te maken.

Het belangrijkste op dit moment zijn de investeringen. We zijn daar doordacht mee bezig. De investeringen vallen uiteen in vijf grote strategische projecten die aangeduid zijn door de studie van Westtoer en die ik overneem. Het eerste project is het In Flanders Fields Museum dat volledig vernieuwd wordt en het centrale onthaalpunt en doorverwijspunt zal zijn.

Het tweede is het Memorial Museum Passchendaele 1917 waar de museumtuin zal worden ingericht. Dit project is al toegelicht. De heer Vanden Bussche vraagt of er al budgetten zijn uitgetrokken. Ik ben blij dat we zo planmatig kunnen werken. Ik beschik immers niet over de middelen om alles in een jaar te betoelagen. Naar Ieper gaat er meer dan 3 miljoen euro. Naar Zonnebeke-Passendale gaat er 800.000 euro.

De drie volgende strategische projecten moeten nog worden ingediend. Het gaat om Lijssenthoek in Poperinge met het onthaalcentrum dat gelieerd is aan wellicht het enige kerkhof dat niet gebonden is aan één nationaliteit. Het vierde project is het museum in de IJzertoren in Diksmuide. Het vijfde project is het onthaalcentrum aan het grote sluisencomplex Ganzepoot in Nieuwpoort.

Daarnaast is er nog een aantal secundaire projecten. Ik verwacht daar veel van. Het gaat dan over Koksijde, Veurne, Langemark, Mesen, Kemmelberg.

De heer Sintobin heeft gevraagd naar de bijhorende verhalen. Ik hoop dat die worden ingevuld. Er zijn destijds initiatieven genomen door de steden en gemeenten, in de eerste plaats door Ieper met In Flanders Fields, dat een succesverhaal is. Verder is er ook het verhaal Zonnebeke-Passendale dat eveneens een succes is. Er is ook het Belgisch-Duitse verhaal, het verhaal van de noordelijke Westhoek waarover er momenteel geen museaal gegeven bestaat met uitzondering van het museum in de IJzertoren. Ik hoop dat er ook werk zal worden gemaakt van die verhalen. Een aantal steden en gemeenten waaronder Veurne, Nieuwpoort en Koksijde denken daarover na.

Wat de frontbeweging betreft, is het niet aan mij om de verhalen in te vullen. Ik kan me echter moeilijk inbeelden dat het museum in de IJzertoren vernieuwd zou worden zonder dat de frontbeweging daar aandacht zou krijgen. Men zal zich daar specifiek toespitsen op de Belgisch-Duitse situatie, terwijl de Engelse en Canadese situatie veel meer in Ieper is geconcentreerd. Dat heeft te maken met de omstandigheden zoals die zich lokaal hebben voorgedaan.

Er zijn een aantal specifieke vragen gesteld over het erfgoed en landschap. UNESCO Werelderfgoed zal Interreg niet doorkruisen. Interreg is een zaak van subsidie voor heel concrete projecten. De erkenning als werelderfgoed bij UNESCO is een andere zaak en zal heel wat voeten in de aarde hebben. We zijn daarmee klaar en moeten dat ten laatste in 2012 indienen om erkend te worden. Dat zal niet gemakkelijk zijn omwille van de grote reticenties op dat punt van de Verenigde Staten en China om slagvelden te laten erkennen als werelderfgoed.

Om die reden dienen we het ook in als een vredesproject, en in samenwerking met Frankrijk, de departementen Marne en Somme en met Wallonië. UNESCO stelt immers nu eenmaal als voorwaarde dat het niet zou gaan om een lokale situatie, maar om een grotere, grensoverschrijdende aangelegenheid. Ook moet het gaan om een unieke situatie. Er lijken me voldoende elementen te zijn om te zeggen dat dit een unieke situatie is. Jammer genoeg gaat het dan over de Eerste Wereldoorlog. Die had als specifiek kenmerk dat het ging over een stellingenoorlog uitgevochten door miljoenen mensen op een heel klein lapje grond. Dat kan van de Tweede Wereldoorlog niet worden gezegd.

Landschap is hierbij heel belangrijk. Ter zake werk ik een project uit met de Vlaamse bouwmeester om te komen tot een Herinneringspark 2014-2018. Dat park kan zich uitstrekken van Nieuwpoort tot Mesen. Daartoe werd een open oproep uitgeschreven door de Vlaamse bouwmeester. Er is internationale belangstelling voor. Er zijn vijf studiebureaus geselecteerd die daaraan meedoen: een uit de Verenigde Staten, een uit Portugal, een uit Nederland en twee uit Vlaanderen. Als ik me goed herinner, moeten zij in februari volgend jaar hun projecten indienen. Het is de bedoeling een landschapspark te maken. Zoals de heer Durnez heeft gezegd en de heer Dehandschutter heeft beklemtoond, is er sprake van het in kaart brengen, het aantonen, het zichtbaar maken van dat landschap, ook als cultuurtoeristisch project. Het landschap heeft een grote rol gespeeld: denken we maar aan de IJzer en de heuvels in Ieper, maar er is veel meer dan dat. Er zijn nog andere heuvels. Er zijn waterlopen, waterwegen, spoorwegen, gewone wegen, allerhande menselijke constructies en natuurlijke situaties, zoals de zichtgaten en dergelijke meer. Ik hoop dat al die elementen mee zullen worden opgenomen. Ik hoop dat dat een schitterend, uniek project zal opleveren. We moeten dus zorg dragen voor dat landschap. Natuurlijk is er sprake van andere, ruimtelijke factoren. Natuurlijk is er in heel de Westhoek ook plaats voor industrie, ambacht en andere taken. Ik wil echter beklemtonen dat het toerisme daar een grote factor van welvaart en tewerkstelling kan zijn. Nu al is er sprake van 350.000 toeristen en een opbrengst van 35 miljoen euro. Het is inderdaad de bedoeling dat op te drijven. Ik hoop dat we in 2014-2018 naar 2 miljoen bezoekers zullen gaan. We willen dat ook duurzaam doortrekken. Dit zal immers niet eindigen in 2018. Als dit werelderfgoed wordt, blijft dat natuurlijk een aantrekkingspool voor de hele wereld, die net zo zeer na 2018 kan worden uitgespeeld.

Ik kan u dus geruststellen. De heer Sintobin heeft een aantal vragen niet opnieuw gesteld, maar er is een Vlaamse stuurgroep die het internationale volgt, die alles horizontaal volgt op Vlaams niveau en ook zorgt voor de coördinatie met de provincies en de lokale overheden. Elke provincie kan immers een stuurgroep oprichten. Alleen West-Vlaanderen heeft dat tot nu toe ook gedaan. Het gaat over een ambtelijke werkgroep, die al op 29 september van start is gegaan. Onder meer Erfgoed en Cultuur nemen daaraan deel. Ook Onderwijs zal deelnemen, met het oog op de vredeseducatie. Het moet een multidomeinproject worden op Vlaams vlak. De constructie die is opgezet, met die stuurgroep, staat daar garant voor.

Binnen de administratie zijn er mensen aangeduid om een voortrekker te zijn in dat alles. Die mensen zijn ook gisteren voorgesteld. Ik heb er dus goede hoop op dat dit met veel enthousiasme en deskundigheid zal worden aangepakt. Mijnheer Dehandschutter, wij doen dat niet vanuit de Vlaamse overheid, maar uiteraard zal de belevenis daarbij centraal staan. Om het even welk museum in de wereld gaat uit van het beleven, van de interactiviteit, van het persoonlijke verhaal, van de herkenbaarheid. Net als u ben ik veel in die streek. Ik fiets daar heel veel. De Britten, de Nieuw-Zeelanders, de Canadezen die ik daar ontmoet, zijn altijd op zoek naar het verhaal van hun familie. Ze zoeken de plaats waar hun grootvader heeft gestreden, waar hij is gevallen, waar hij gewond werd. Of het gaat over hun overgrootvader. Dat is immers het wonderlijke: het is al de derde of de vierde generatie die blijft komen. Het staat natuurlijk in de eindtermen in het Verenigd Koninkrijk.

Mijnheer Vanden Bussche, in tijden van besparingen zijn centen moeilijk te vinden, maar ik wil daar een prioriteit van maken. Dat heb ik gisteren ook meegedeeld. Met de toeristisch-recreatieve projecten zullen we daar de komende jaren volop op inzetten. We zijn vroeg gestart, dus kunnen we spreiden in de tijd. Mochten we daar nu pas aan begonnen zijn, zodat we alles moesten betalen in 2013 en 2014, zou het niet mogelijk zijn dat te financieren. Door de spreiding in de tijd neem ik echter aan dat dit wel moet kunnen. Natuurlijk moeten de projecten voldoen aan de voorwaarden. Het is nooit een blanco cheque. Ook het project van Ieper is grondig besproken, geamendeerd, gewijzigd en aangepast aan de normen van Toerisme Vlaanderen, net als dat in Passendale is gebeurd. Als ze eenmaal daaraan beantwoorden, ga ik ervan uit dat we financiering zullen vinden voor de vijf strategische projecten, maar net zozeer voor de andere, aanvullende projecten. Ik herhaal het: ik hoop dat het verhaal van het Belgische, noord-westelijke front, ook vorm krijgt. Dat is nog een lacune. Er is veel ruimte om ter zake nog vele initiatieven te nemen. Er is dus een financiering met de toeristisch-recreatieve projecten. Er is ook een permanent secretariaat in Esen, met een financiering daar van de projectcoördinator. Uiteraard is er een apart budget voor de evenementen. Zoals ik zei, hoop ik dat die nu al worden voorbereid. Tot slot zal het aan Toerisme Vlaanderen, Westtoer en anderen zijn om in die periode zelf, maar liefst vooraf, aan marketing te doen. Ik hoop dat niet alle evenementen in één jaar zullen worden georganiseerd, maar ik heb er goede hoop op dat er goed wordt gecoördineerd. Er is een goede samenwerking. Ik heb zelfs het gevoel dat de verstandhouding tussen de steden en gemeenten, die voorheen een klein beetje meer onderling concurreerden, en zelfs rivaliseerden, beter is geworden. Ik hoop dat de evenementen gespreid over die vier jaar, van 2014 tot en met 2018, zullen plaatsvinden, zodat we ook vier jaar lang internationaal een goede marketing kunnen doen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Een deel ervan heb ik natuurlijk gisteren al gekregen. Gezien het gevorderde uur zal ik het hierbij laten. Ongetwijfeld zullen we hier bij de bespreking van de beleidsnota nog op terugkomen.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: De heer Verfaillie heeft enkele weken geleden de suggestie gedaan om het gebied te gaan bezoeken. Na alle toelichtingen die we gekregen hebben, is het misschien wel aangewezen om dat in het voorjaar te programmeren.

De heer Stefaan Sintobin: Ik heb nog een suggestie voor de geïnteresseerde leden. De brochure van Westtoer is op dit vlak heel interessant. Ik zou voorstellen om ze te laten bezorgen aan de geïnteresseerde leden.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal ze laten rondmailen.

De voorzitter: Mijnheer Durnez, het bezoek waarover u het hebt, is al besproken bij de regeling van de werkzaamheden. We zouden dat inderdaad in het voorjaar plannen.

De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Mijnheer Durnez, ik ben daarnet niet ingegaan op casussen. Ik ga dat nu wel doen. Mijn grootste bekommernis betrof inderdaad Pilkem Ridge. Ik ben blij dat, na het bereikte compromis in verband met de A19, de toestand daar geconsolideerd is, maar ik heb met lede ogen moeten aanschouwen wat daar gebeurd is. In de buurt van Pilkem zie je immers een aantal menselijke verhalen samenlopen die ook de verschillende aspecten van de oorlog samenbrengen.

Voor de zuidelijke sector hebt u terecht naar het boek ‘De Heuvel’ van Willy Spillebeen verwezen. Ik verwijs ook naar het oorlogsdagboek van Marie Desaegher ‘Van de oorlog hoor ik niets’, over een 20-jarige dove dame uit Pilkem die diende bij een familie in Ieper. Zij heeft haar oorlogservaringen op papier gezet. In 1993 is dat dagboek gepubliceerd bij uitgeverij De Klaproos. Het gaat onder meer over vrouwen in de oorlog, en over haar tienjarige buurjongetje dat in de gasaanval van 1915 terecht kwam en uiteindelijk in Roeselare overleden is. Je ziet dus heel wat boeiende verhalen samenlopen. Het gaat bijvoorbeeld ook over taalminderheden. In diezelfde buurt liggen twee dichters begraven: Francis Ledwidge, een Ierse nationalist, en Hedd Wyn, een Welshtalige dichter.

De minister heeft terecht gewezen op de lacune in verband met het noorden. Bij de noordelijke sector kun je uiteraard de volledige Vlaamse frontbeweging betrekken. Vorige week was ik in Berlijn in het Käthe Kollwitz Museum, en ik denk dat we daar een zeer sterke troef hebben om daar een zeer herkenbare invulling aan te geven. Käthe Kollwitz heeft daar op 23 oktober 1914 haar achttienjarige zoon en oorlogsvrijwilliger verloren. Ze was ook een feministe, een sociaaldemocrate en een artieste, die in het nazitijdperk is gebroodroofd door Hitler. Daar eindigt de geschiedenis dus helemaal nog niet.

Ik ben tot slot blij dat ook Lyssenthoek Cemetery opgenomen wordt als een van de pilootprojecten. Lyssenthoek is immers, samen met een aantal andere begraafplaatsen achter de linies, een hospitaalbegraafplaats, waar dus nauwelijks naamlozen begraven liggen en waar ook de enige oorlogsverpleegster, ene mevrouw Nellie Spindler, begraven ligt. Ook daar kun je dus een heel boeiend verhaal vertellen over een minder gekend aspect van de oorlog.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Mijnheer de minister, de titel luidt nu ‘100 jaar Grote Oorlog’, maar voor de duidelijkheid zal er mijns inziens toch een onderscheid moeten worden gemaakt tussen de Westhoek of niet-bezet België enerzijds en het etappegebied en de rest van België – het bezette België – anderzijds.

Als men bijvoorbeeld spreekt over Käthe Kollwitz, gaat dan over iets heel anders dan wat de minister bedoelde met het noorden. Daar gaat het uiteraard over het onbezette België. Dat is een heel andere situatie. Je hebt ook nog de slag van Zeebrugge, van Antwerpen enzovoort. We moeten daar mijns inziens een onderscheid in maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over deontologie binnen intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer de minister, het is mede op aanraden van uw collega-minister Lieten, plaatsvervangend minister van Wonen, dat ik deze vraag om uitleg in deze commissie heb ingediend. Ik heb u ook al een aantal schriftelijke vragen overgemaakt met

betrekking tot de tussenbesturen in Vlaanderen. Met de tussenbesturen in Vlaanderen bedoel ik de intercommunales, de sociale huisvestingsmaatschappijen en de erkende kredietmaatschappijen (EKM).

De uitleg van minister Lieten in de commissie Energie en Wonen over de intercommunales en de EKM's was zeer merkwaardig. Zij stelde dat ze als bevoegde minister wel kan vaststellen dat er zaken verkeerd lopen, maar dat u bevoegd bent voor het toezicht op de intergemeentelijke samenwerkingen. Dat is een van de redenen waarom ik u vandaag deze vraag om uitleg stel, naast het feit dat mijn eerdere schriftelijke vragen over intercommunales door u steeds beantwoord worden met het standaardzinnetje dat u navraag zult doen bij de bevoegde regeringscommissaris. Dat antwoord heb ik intussen reeds op enkele schriftelijke vragen gekregen.

Ondertussen heb ik ook een miniem onderzoek gedaan naar de regeringscommissarissen in Vlaanderen. Met hoeveel zijn ze? Wat zijn hun activiteiten? Het gaat mij over de deontologie. U mag die vraag natuurlijk via de regeringscommissaris stellen aan de intercommunales. Maar het feit dat het op die manier moet gebeuren, bewijst de relevantie van mijn betoog. We zijn in Vlaanderen verworpen tot een bestuur op verschillende niveaus. Iedereen kent het standpunt van LDD: we willen enkel een lokaal en een Vlaams niveau en we willen het provinciale niveau afschaffen.

Ik persoonlijk zou nog veel sneller het mes willen zetten in de intercommunales omdat ze totaal oncontroleerbaar zijn. Als ik u een simpele vraag stel over een bepaalde handeling van een intercommunale en ik moet daar al bijna drie maanden op wachten omdat de regeringscommissaris nog niet heeft geantwoord, dan is er een probleem met de controle op de tussenbesturen in Vlaanderen. Iedereen die de media volgt, weet dat ik absoluut geen vriend ben van intercommunales of andere tussenbesturen. Dat is niet zomaar gegroeid. Ik weet dat de drie grote traditionele partijen dit niet graag horen omdat intercommunales een beetje garant staan voor de sociale vrede tussen die partijen. Neem al die mandaten weg en je zult wat zien bij de bijna-schepenen en de bijna-parlementsleden. Mevrouw De Waele heeft het hier daarnet gehad over overloperij. De traditionele partijen zouden een zwaar probleem hebben.

Mijnheer de minister, u en ik hebben het verkiezingsprogramma van de N-VA aandachtig gelezen. Uw partij was toch ook voorstander van vereenvoudiging en afslanking van al die besturen. Als u mij pas na vier maanden zult kunnen antwoorden op een simpele vraag, dan is dat toch een rompslomp die, volgens het verkiezingsprogramma van uw partij, moet worden vereenvoudigd.

Ik wil het vooral hebben over de deontologie binnen de intercommunales. Ik ga één voorbeeld geven. Ik weet dat het alleenstaande voorbeelden zijn, maar ik wil even de intercommunale Infrac aanhalen. Infrac heeft een voorzitter van de raad van bestuur – zijn signatuur doet er niet toe – die toevallig ook bestuurder is bij het Domein Bokrijk. Men moet al diep graven om iets te vinden over die intercommunales. Als gemeenteraadslid van een kleine gemeente vond ik het heel bizar dat ik, net op de dag dat ik mijn studie bekendmaakte over de politieke zelfbediening van de intercommunales, een fantastisch aanbod kreeg, namelijk een gezinsabonnement van een jaar voor Bokrijk. Ik moest alleen doorgeven hoeveel kinderen ik had en of mijn vrouw meekwam. Ik ben gaan opzoeken hoeveel zo'n abonnement kost: 80 euro. De intercommunale Infrac heeft zo'n abonnement bezorgd aan 3000 gemeenteraadsliden en hun partners. Nadien bleek dat het zelfs ging over 7000 mensen die dit gratis abonnement krijgen. In tijden van crisis en besparingen, kan dat tellen. In 2007 maakte Bokrijk een enorm verlies. Ik kan het correcte cijfer niet geven, maar het draaide rond 200.000 euro. Maar plots, in 2008, maakt Bokrijk winst. Natuurlijk, er waren voor 300.000 euro abonnementen verkocht aan Infrac. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Iedere jaar schrikken de politici en de pers van de mandatenlijst in het Staatsblad. Er zijn natuurlijk 'supercumulards'. Ik vraag me echt af hoe sommigen het doen met 58 mandaten. Ik

probeer mijn zaak een beetje te runnen, naast mijn functie als lokaal politicus en parlementslid, en mijn dag is nu al te kort. Er zijn blijkbaar mensen die voorzitter van directiecomités, voorzitter van een raad van bestuur, schepen en gedeputeerde tegelijk kunnen zijn.

De heer Jan Verfaillie: Schepen en gedeputeerde kan men niet tegelijk zijn.

De heer Peter Reekmans: Het is tof dat u een komma hebt gevonden.

Ik zal u eens vertellen wat uw CD&V-gedeputeerde in West-Vlaanderen doet. De gedeputeerde voor Landbouw laat zich betalen in adviescommissies die het hebben over melkvee en graanteelt. Hij laat zich daar apart voor betalen. Ik vind dat schandalig. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Mijnheer Verfaillie, u hebt de wetgeving zelf gemaakt.

Ik vind het tof dat de meerderheid, nadat ik al vijf minuten aan het praten was, eindelijk een komma heeft gevonden zodat men mij kan onderbreken en mij net niet voor populist kan uitmaken. Daar was u eigenlijk mee bezig, maar het woord kwam er niet uit.

Het verbaast me dat het nog zo lang heeft geduurd. Toen ik begon over de sociale vrede binnen de traditionele partijen, dacht ik dat het al zover was.

De nieuwe Vlaamse Regering is nog maar pas van start gegaan. Er zijn de wantoestanden binnen de erkende kredietmaatschappijen (EKM's). Minister Van den Bossche bevestigt dat mijn onderzoek naar massale leegstand van sociale woningen, klopt. Ik raad u allen aan om vanavond naar Terzake en vtm te kijken. U zult dan zien hoe gortig de leegstand is. Ik heb een voorbeeld gevonden van 28 sociale woningen die al drie jaar leeg staan. Er staan ingerichte keukens en badkamers in. Iedereen kan er binnen en buiten lopen. Als dat het beleid is dat met ons Vlaams belastinggeld door die tussenbesturen en door huisvestingsmaatschappijen wordt gevoerd – en ik weet dat veel collega's die al jaren in een parlement zitten, hier immuun voor worden –, dan kan dat mij nog opwinden en dan word ik nog bijzonder lastig als ik zie hoe de duurverdiende centen van de Vlamingen op die manier worden behandeld.

Mijnheer de minister, u weet welke vragen ik schriftelijk heb ingediend. Ik wil het hier niet hebben over het concert van Rob De Nijs dat ik vorige week heb vermeld. Men moet maar durven. Terwijl 81.000 mensen hun energiefactuur niet kunnen betalen, gaan 7000 lokale politici er even op los feesten. Dit feestje met Rob De Nijs heeft bijna 500.000 euro gekost. In crisistijd kan dit tellen. Dit toont aan hoe wereldvreemd die tussenbesturen soms zijn.

We zullen het later nog hebben over de voorstellen van decreet die ik momenteel voorbereid. Ze zitten in de pijplijn en zullen worden ingediend. Op dat ogenblik zullen alle partijen kleur moeten bekennen. Wat de traditionele partijen betreft, maak ik me geen illusies. Dit is de sociale vrede. Voor de traditionele partijen vormen de tussenbesturen het eten en de zalf.

We kunnen dit anno 2009 niet blijven tolereren. Elke dag en elk week stellen we wantoestanden en misbruiken voor. Ze delen cadeautjes uit aan zichzelf. Ik weet dat veel Vlaamse volksvertegenwoordigers in raden van bestuur zetelen. Ik zal altijd maagd blijven. Ik weiger te zetelen. In mijn ogen heeft dit geen enkele maatschappelijke meerwaarde. Iedereen doet echter wat hij wil. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Mijnheer Verfaillie, ik ben een liberaal. We leven in een vrij land. Ik zou echter graag het antwoord van de minister horen. Voor we de tussenbesturen aanpakken, zou ik een tussenstap willen zetten. Wat wil de minister doen om effectief tot een uniforme deontologie te komen? Er moet minstens een ethische code voor de bestuurders en de personeelsleden van deze instellingen komen. Blijkbaar zijn ze zelf niet in staat deze code na te leven.

De voorzitter: Mijnheer Reekmans, als Vlaams volksvertegenwoordiger mag u niet in een dergelijke raad van bestuur zetelen. Uw bezwaren zijn wettelijk al weggenomen. *(Rumoer)*

De heer Kennes heeft het woord. *(Rumoer)*

De heer Ward Kennes: Mijnheer Reekmans, liberaal of niet, naar elkaar luisteren tijdens een commissievergadering heeft volgens mij nog steeds een meerwaarde.

Mevrouw de voorzitter, ik stel vast dat bepaalde essentiële elementen van de intergemeentelijke samenwerkingen aan de heer Reekmans voorbijgaan. De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden vormen het verlengstuk van de gemeentelijke autonomie. Het lijkt me een goede zaak dat de minister niet beschikt over een rechtstreekse lijn om overal in de raden van bestuur in te grijpen en om iedereen op een centralistische manier aan hem te laten rapporteren. De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn het vertrouwen waard. Er zijn heel wat vormen van controle. Het is niet nodig systematisch over alles aan de minister te rapporteren. De minister heeft geen directe lijn nodig om dagelijks een en ander in zijn mailbox terug te vinden. Dit lijkt me de normale gang van zaken.

Er wordt wel eens gezegd dat er geen controle of informatiedoorstroming is en dat de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ondoorzichtig zijn. Ik weet dat veel intergemeentelijke samenwerkingsverbanden eenmaal per jaar of meer informatieavonden voor alle gemeenteraadsleden van de aangesloten gemeenten organiseren. De vertegenwoordigers van de meerderheid en van de oppositie kunnen vragen stellen. Iedereen kan zich laten informeren.

De jaarverslagen van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn vrij uitgebreid. Ik hoor vaak zeggen dat deze verslagen te veel kosten en dat ze daar niet zo veel tijd en energie in zouden moeten steken.

De gemeentelijke vertegenwoordigers kunnen tijdens de vergaderingen van de gemeenteraad of van commissies rapport uitbrengen. Tegelijkertijd kan hen worden gevraagd een bepaalde boodschap aan de algemene vergadering of aan de raad van bestuur van een intergemeentelijk samenwerkingsverband over te brengen.

Als gemeentelijke mandatarissen zijn de leden van de raden van bestuur aan een deontologie onderworpen. Dit staat in het Gemeentedecreet. Elke gemeenteraad moet een deontologische code aannemen. Dit is in feite mijn vraag aan de minister. Mij lijkt het evident dat een lid van een raad van bestuur in zijn eigen gemeente de deontologische code onderschrijft. Indien hij dan in een ander orgaan fungeert en daar de rol van bestuurder vervult, is hij volgens mij dan ook aan diezelfde deontologische code gebonden. Is er eigenlijk behoefte aan een bijkomende deontologische code? Volstaat de deontologische code die door de gemeenteraad is goedgekeurd wanneer gemeenteraadsleden op een ander niveau optreden?

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mevrouw de voorzitter, ik zou even iets willen rechtzetten. Aangezien ik van Limburg afkomstig ben, kan ik weten dat de voorzitter van Infrac spijtig genoeg geen bestuurder van het Openluchtmuseum van Bokrijk is. *(Opmerkingen van de heer Peter Reekmans)*

Hij was geen bestuurder. Dat is helemaal niet waar.

De heer Reekmans heeft het ook gehad over het verlies dat het Openluchtmuseum van Bokrijk in 2007 heeft geboekt. In 2008 is plots winst gemaakt. Dat ligt echter niet aan de door Infrac uitgedeelde gratis abonnementen. Ik ben al twaalf jaar gemeenteraadslid. Ik krijg al twaalf jaar lang elk jaar een gratis abonnement van Infrac.

Het Energieconcert van Infrac vindt jaarlijks plaats. Het is mogelijk dat 7000 mensen zijn uitgenodigd. In de Ethias Arena passen niet zo veel mensen. Er waren maximaal 2000 mensen aanwezig. Ik wil hier trouwens aan toevoegen dat er vorig jaar ook mensen van LDD aanwezig waren. *(Rumoer)*

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Mevrouw de voorzitter, de heer Reekmans en ik zijn allebei nieuw in deze vergadering. Ik denk dat we allebei op een of andere manier opvallen. Hij valt vooral op door het aantal decibels dat hij produceert en door het feit dat hij er steeds weer in slaagt allerlei zaken aan elkaar te koppelen, eens goed rond te draaien en vervolgens een heilige verontwaardiging uit te spuwen en de minister te vragen hier iets aan te doen.

Daarnet heeft de heer Reekmans het gehad over het al dan niet blijven bestaan van de provincies, over de tussenliggende besturen, over de cumuls, over het uitdelen van cadeautjes, over mensen die hun elektriciteitsrekening niet kunnen betalen en over het verlies dat het Openluchtmuseum van Bokrijk heeft geboekt. En dan moet dat ineens allemaal opgelost worden met een deontologische code en met gedragsregels. Dat is toch wel heel kenmerkend voor de manier waarop u in de commissie en in de plenaire vergadering zaken aankaart.

De minister zit hier namens de Vlaamse Regering, niet namens N-VA, maar toch stelt u dat u van hem als N-VA-minister een en ander verwacht.

Ik heb een paar opmerkingen en ik spreek uiteraard als parlementslid van N-VA en namens onze fractie. U hebt ons programma gelezen. Meer dan andere partijen, maar misschien minder dan nog andere partijen, zijn wij voor een hervorming van het tussenliggende bestuursniveau. Wij denken ook dat we, wat dat betreft, een aantal nieuwe, revolutionaire zaken in het Vlaams regeerakkoord hebben kunnen inschrijven. We zijn er zeker van dat onze minister genoeg lef heeft om daar werk van te maken.

Collega's, hij zet de lijn voort die destijds door Johan Sauwens, toen hij nog VU-minister was, in gang werd gezet met het decreet Intergemeentelijke Samenwerking, dat er niet zonder slag of stoot is gekomen en dat alleszins voor verbetering vatbaar is. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat er nog werk aan de winkel is inzake meer democratische controle, meer transparantie en meer discussie, niet alleen over de wettelijkheid, maar ook over de wenselijkheid van bepaalde beslissingen van tussenliggende beleidsniveaus.

Ik sluit me aan bij wat de heer Kennes zei. Gemeenteraadsleden die hun werk willen doen, wat natuurlijk tijd en energie kost, kunnen het, op basis van dat decreet, de vertegenwoordigers van hun gemeente in de intercommunales, in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, behoorlijk 'lastig' maken en hen verantwoording vragen voor de daden die ze stellen. Ik stel alleen maar vast dat men in heel wat steden en gemeenten wel verontwaardigd is over bepaalde mistoestanden – en die zijn er, maar we mogen niet veralgemenen –, maar dat er preventief weinig of niets wordt gedaan binnen de decretale mogelijkheden.

Ik wacht ook met nieuwsgierigheid het antwoord van onze minister af.

Mijnheer Reekmans, als ik de schriftelijke versie van uw vraag om uitleg vergelijk met wat u hier te berde hebt gebracht, dan merk ik dat er een groot verschil is qua lengte en qua decibels.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik vind dit je reinste populisme. Ik kan die mensen, wanneer ze spreken over de geloofwaardigheid van de politiek of over een deontologische code, alleen maar aanraden om in eigen boezem te kijken. De grootste geloofwaardigheid van elke individuele politicus en de belangrijkste deontologische code voor wie op een bepaalde lijst is verkozen, houdt in dat hij of zij bij die lijst blijft of zijn mandaat teruggeeft aan die partij. *(Rumoer)*

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, het debat dat hier wordt gevoerd... *(Rumoer)*

Ik zal misschien even wachten tot de vraagsteller bereid is om te luisteren. Ik vind dit eigenlijk een beetje aberrant.

Mijnheer Reekmans, ik heb geprobeerd om te luisteren naar u, ik zet mijn gsm uit en ik doe een poging om te antwoorden. Ik meen dat dit ook een kwestie van parlementaire hoffelijkheid is.

Na de discussie gehoord te hebben, is de neiging groot om in te gaan op het interessante debat over de hervorming die we in Vlaanderen zullen doorvoeren met betrekking tot de veelheid aan bestuurlijke niveaus, maar dat zal worden gevoerd bij de beleidsnota. U kent het regeerakkoord daarover en u kunt daarover uw appreciatie uitdrukken. Ik ben ervan overtuigd dat het om een heel ambitieus project gaat, dat heel veel energie zal vergen en dat er hopelijk toe zal leiden dat we na deze regeerperiode een eenvoudiger bestuurlijk landschap hebben. Een van de zaken die daarbij in het blikveld zal komen, is natuurlijk het tussenliggende niveau. We hebben vier niveaus: de steden en gemeenten, de provincies, Vlaanderen en 529 organen – sommigen zeggen dat het er nog meer zijn – die zich situeren tussen de steden en gemeenten en de provincies. Ik zal dit debat nu niet voeren, ook al zijn een aantal collega's daarop ingegaan, want dat zou ons te ver leiden. Ik zal proberen om me te concentreren op de vragen die gesteld werden.

Ik wil er toch op wijzen dat ik bevoegd ben voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, overeenkomstig het decreet Intergemeentelijke Samenwerking, maar dat ik niet functioneel bevoegd ben voor het toezicht op de publieke maatschappijen, bijvoorbeeld inzake huisvesting, want er is een functioneel bevoegde minister voor huisvesting, of bijvoorbeeld inzake kredietverlening, want ook daarvoor is er een functioneel bevoegde minister. Mijn antwoord zal dus gaan over decreetgeving en de toepassing ervan inzake intergemeentelijke samenwerking.

Ik wil beklemtonen dat de minister daaromtrent geen goedkeuringstoezicht uitoefent. Ik vind dat een goede zaak, ik sluit me ter zake aan bij wat de heer Kennes heeft gezegd. We zullen geen pleidooien houden om de gemeentelijke autonomie te versterken en dergelijke meer, om vervolgens te zeggen dat elke beslissing die wordt genomen door de raden van bestuur onderworpen is aan goedkeuringstoezicht. Dit kan de teneur niet zijn en ik hoop dat we in Vlaanderen niet in die richting evolueren.

Iets anders is dat men zegt dat zaken niet transparant genoeg verlopen of dat we het democratische proces kunnen verbeteren. Dat is iets anders, daar kunnen we werk van maken en we kunnen bekijken of er decretale aanpassingen nodig zijn. Alleen constateer ik dat op dit ogenblik de rapportering die in de gemeenteraden gebeurt of kan gebeuren, vaak heel formeel is. Elke gemeenteraad heeft niet alleen dit recht, maar het is decretaal bepaald dat er een rapportering moet gebeuren, maar ik stel vast dat dit in een aantal gemeenteraden niet gebeurt of slechts heel formalistisch. Het is de democratische plicht en verantwoordelijkheid van de lokale verkozenen, ook al zetelen ze niet in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, in de algemene vergadering of in de raad van bestuur, om die taak op zich te nemen en uit te voeren.

We kunnen nu in het midden laten of daar andere maatregelen moeten worden genomen. Dat zou ons te ver voeren. Ik ben het eens met de heer Kennes: wij moeten niet overschakelen naar een goedkeuringstoezicht en elke genomen beslissing voorleggen aan de minister. Wij zijn dat niet van plan. Ik ben dat zeker ook wat de steden en gemeenten betreft niet van plan.

Collega's, dit is een taak van de bestuurs- en toezichtsorganen. Die zijn er. Als men vindt dat daar verandering in moet komen, dan moet dat decretaal worden aangepakt. De bestuursorganen zijn er, ze zijn democratisch gelegitimeerd en ze moeten hun rol vervullen.

Indien er klachten zijn, kan ik in het kader van het decreet Intergemeentelijke Samenwerking optreden. De klachten worden behandeld op de geëigende manier. Mijnheer Reekmans, in de schriftelijke versie van uw vraag had u het, hoewel u daar nu niet op terugkomt, over brutale

corruptie, regelrechte fraude, openlijke belangenvermenging en het discutabel toekennen van allerlei waardevolle voordelen en dure cadeaus. Ik ben jurist. Een aantal van die zaken vallen onder het strafrecht en zijn dus misdrijven. Als u vaststelt dat er fraude, corruptie, belangenvermenging is, aarzel dan niet om dit te signaleren. Het is trouwens uw taak, uw plicht om dit te signaleren aan het openbaar ministerie. Als u mij dergelijke feiten signaleert, zal ik ook niet aarzelen om die aan het gerecht te bezorgen.

Als we het daarover hebben, hebben wij geen deontologische code of nieuwe regels nodig. Iedereen weet dat de wet de wet is en dat de wet moet worden nageleefd. Als u het hebt over het niet sporen met het algemeen belang, dan moeten we dit onderzoeken. Het gaat om intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een welbepaald statutair doel. Om dat statutair doel te bereiken moeten zij verplicht een aantal handelingen stellen. De gemengde intercommunales doen aan marketingpolitiek, voeren een bepaald beleid waarbij mensen af en toe uitgenodigd worden. De vraag is of men daar al dan niet grenzen overschrijdt. Dat is een heel moeilijk debat. Dat is heel vaak moeilijk te beoordelen. Dat gaat van het overhandigen van het jaarlijks kalendertje van een aantal intercommunales tot zaken waarbij je je kunt afvragen of ze door de beugel kunnen. Dat moet in concreto worden beoordeeld.

Mijnheer Reekmans, u hebt uw vraag niet vier maar exact twee maanden geleden gesteld. Ik heb u binnen de termijn het antwoord gegeven dat ik de regeringscommissaris zou vragen om uitleg te geven.

U schijnt te insinueren dat ik te lang wacht en dat het te lang duurt. Ik wil, als u daarop aandringt, ten behoeve van de collega's, uw gedetailleerde vraagstelling wel eens voorlezen. Niemand kan daar direct op antwoorden. "Kan de minister de feiten bevestigen? Is het met andere woorden correct dat de intercommunale Infrac aan alle burgemeesters, schepenen, gemeenteraadsleden, enzovoort dat aanbod heeft gedaan? Hoeveel burgemeesters, schepenen, gemeenteraadsleden zijn respectievelijk in 2008 en 2009 op dat aanbod ingegaan? Hoeveel bedroeg de exacte kostprijs in 2008 en 2009? Wordt die kostprijs rechtstreeks of onrechtstreeks verhaald op de gebruiker? Zo neen, hoe worden die abonnementen in concreto betaald? Is het in tijden van economische crisis, waar veel mensen amper hun energiefactuur kunnen betalen, te verantwoorden dat een intercommunale een dergelijk aanbod doet? Wat gaat de minister doen?"

Collega's, ik probeer op alle vragen tijdig te antwoorden, maar als ik zulke gedetailleerde vragen krijg, moet ik inderdaad een regeringscommissaris inschakelen. Die heeft mij vandaag het antwoord gegeven. Ik zal u kunnen zeggen hoeveel burgemeesters en schepenen en raadsleden enzovoort daarop zijn ingegaan.

Het gaat niet over Infrac, maar over Interelectra. Het is geen nieuwe beslissing. Ik constateer dat het een beslissing is die dateert van de jaren 1980 en waartegen nooit is opgetreden. Dat was toen blijkbaar een gangbare praktijk. Kom dus alstublieft niet met een voorstelling van zaken alsof de minister er niet in slaagt om op korte termijn met een antwoord te komen.

Er zijn in het recente verleden voorbeelden gegeven van intercommunales die een toeristische reis organiseren waar familieleden meegaan. Iedereen is het ermee eens dat deze zaken niet door de beugel kunnen. Daar zijn grenzen overschreden. Er is ook tegen opgetreden door de voogdijminister. Dat zijn zaken waar je duidelijk grenzen kunt trekken. In andere aangelegenheden wordt dat vaak moeilijker.

De heer Kennes vraagt of de deontologie die geldt voor gemeenteraadsleden ipso facto van toepassing is als men een mandaat heeft in een intergemeentelijke samenwerking. Ik zou zeggen: wanneer je een deontologie hebt, hanteer haar dan altijd. Je kunt je petje van gemeenteraadslid niet zomaar afzetten en dan zeggen dat je er niet meer door gebonden bent. Dat is ook geen zaak van deontologie, het is in de eerste plaats een zaak van de wet. Als er fraude, corruptie of belangenvermenging is, ga je in tegen de wetten en tegen het

vennootschapsbelang. Dat geldt voor de privaatrechtelijke vennootschappen, dat geldt voor iedereen.

Ik denk dat er een lacune is in het decreet. We moeten nadenken over het invoeren van regels in die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Ik heb het dan over audit, integriteitsbeleid, deontologie en government governance. We moeten nadenken over die zaken. Ik heb in de vorige regeerperiode aan de VRT opgelegd om een aantal regels in te voeren.

Daarom zeggen we nog niet dat men in het ene geval zus en in het andere geval zo moet handelen. Dat zijn casussen die met gezond verstand moeten worden beoordeeld. Daarbij moet je ook oog hebben voor het vennootschapsbelang, wetend dat dergelijke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aan promotie doen en bepaalde ontvangsten organiseren en dergelijke. De vraag is dan of dit overdreven is of niet, of dit kan of niet. Ik zal me daar nu niet in het algemeen over uitspreken, maar het lijkt me geen overbodige luxe dat er in dergelijke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden regels zouden zijn en dat er een beleid zou zijn van integriteit, dat er een deontologie zou zijn, dat er auditing kan gebeuren en dat er ook een beleid zou worden gevoerd. Dat gaat veel breder dan de vraag naar deontologie.

Het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV) heeft een volgens mij veel te weinig verregaande suggestie gedaan. We kunnen over deze punten nadenken. Het is aan de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden om dat in te voeren en om daar met verstand van zaken een oordeel in te vellen.

Dat zijn de zaken waar ik aan denk. Als er decretale initiatieven worden genomen, moeten we breder gaan dan enkel het opleggen van een deontologische code. Ik blijf erbij dat dat in de eerste plaats een zaak is van verkozen mandatarissen, van mensen die hun job moeten doen, van mensen die controle moeten uitvoeren. Het is een zaak van de bestuursorganen, de algemene vergadering. De gemeenteraden hebben daarin een taak gekregen. Dat is in de eerste plaats het mechanisme dat moet werken. Als dat niet goed werkt, dan is er een probleem. Geen enkele minister kan daar echter aan remediëren, tenzij men opteert voor een decretale wijziging.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer de minister, u zegt dat na een klacht actie zal worden ondernomen. Ik heb die boodschap ook begrepen. Die zijn er ook effectief. Ik wilde hier echter het debat openen. Als u nu zegt dat er eerst een klacht moet zijn, dan zal ik die ook voorbereiden. *(Opmerkingen)*

U lacht. Men kan er inderdaad mee lachen dat cadeaus van 80 euro, dinertjes van 70 euro per man allemaal betaald worden met belastinggeld. Ik vind dat veel geld, zeker in tijden van crisis, wanneer iedereen de broeksriem moet aanhalen. Ik heb enkele doorlichtingen van intercommunales. Ik heb kostprijzen en kopieën van facturen van bepaalde zalen waar de feesten hebben plaatsgevonden. En ik zal ze gebruiken, mijnheer de minister. Als de klachtenprocedure moet worden gevolgd, dan zullen we dat ook doen.

Op één punt hebt u me echter niet goed begrepen. U zegt dat u niet elke beslissing van een intergemeentelijke samenwerking kunt sturen. Dat vraag ik ook niet. Het gaat effectief over de controle. De collega van CD&V zegt dat ik alles via de jaarverslagen kan controleren. Weet u hoe het feest van Infrac geboekt staat in de jaarverslagen? Onder de rubriek 'personeelsfeest'! Lokale mandatarissen, schepenen en gemeenteraadsleden zijn bij mijn weten geen personeel. *(Opmerkingen)*

U moet me niet op mijn woord geloven. Er staat ook nergens 'relatiegeschenk'. Ik weet niet hoe dat geboekt wordt. Ik vraag me echt af hoe bepaalde relatiegeschenken, flessen wijn en dergelijke meer, die worden gegeven op de algemene vergaderingen, geboekt staan. In elk

geval niet als 'relatiegeschenk', zoals ieder normaal privébedrijf in Vlaanderen dat wel moet doen. En de belastingen aanvaarden het dikwijls nog niet als men relatiegeschenken geeft aan de klanten en leveranciers!

Gelet op mijn grote voorliefde voor die intercommunales, heeft nog niemand binnen de directiecomités me op weg heeft geholpen, zodat ik weet waar ik dat in de boekhouding moet vinden. Maar ik vind het wel, hoewel de tocht misschien lang is.

De N-VA-collega zegt dat we revolutionaire aanpassingen hebben doorgevoerd. U mag misschien vinden dat ik te luid spreek. Maar wat u beweert, is toch ook schromelijk overdreven. *(Opmerkingen)*

Om u te plezieren, probeer ik minder decibels te produceren. Ik kan er echter ook niet aan doen dat de natuur me zo geschapen heeft.

Mijnheer de minister, wat de klachten betreft, is de houding van de toeziende overheid totaal verkeerd. Blijkbaar wordt er pas gereageerd als er klachten zijn. Maar dit is niet nieuw. Het gaat niet om een bemoeienis. Ik noem dit wereldvreemdheid. Men kan zeggen dat de zaak moet worden gemeld. Ik heb vastgesteld dat een bepaalde krant, De Morgen, onlangs nog heeft aangetoond dat de directeur van de EKM Kempische Heerd, die zeven jaar geleden ontslagen werd, nog altijd in een villa woont van die EKM en daarvoor slechts 425 euro betaalt, telefoon en elektriciteit inbegrepen. Het gaat om een kerel die de EKM heeft opgelicht! Ik weet dat dit niet echt onder uw bevoegdheid valt, maar ik haal het enkel aan als voorbeeld. Het staat paginabreed in de pers.

Ik hoor u graag zeggen dat er audits zullen worden uitgevoerd bij de intercommunales. Ik steun u daarin. Ik wil ze wel graag zien. Uw collega, minister Van den Bossche, heeft een inspectie en audit laten uitvoeren bij de EKM's. Wij, parlementsleden, mogen die niet zien. We hebben die gevraagd. Minister Van den Bossche haalt privacy- en financiële redenen aan. Er zijn natuurlijk CD&V'ers, zoals de heer Decaluwe, die een handig adressenbestand hebben en na even rondbellen 20 verslagen krijgen. Ik heb niet zo'n lange arm.

Ik wil ten slotte nog even ingaan op de vraag waarom de kostprijs voor de gratis abonnementen enorm gestegen is. Tot 2008 kregen alleen de raadsleden in Limburg die. Vanaf 2008 gaat het om de raadsleden van Vlaams-Brabant, Limburg en een deel van Antwerpen. *(Opmerkingen)*

Dat weet ik niet.

Mijnheer de minister, u zegt dat er eerst klachten moeten zijn. Ik heb geleerd dat het beter voorkomen dan genezen is. Ik dacht dat dat ook de visie was van deze Vlaamse Regering. Blijkbaar heb ik me vergist.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Ik wil het kort hebben over de intercommunales. De volgende jaren zullen we daarover een grondig gesprek kunnen voeren op basis van gegevens en niet op basis van zaken die men op een hoopje gooit. Ik wil u enkel waarschuwen, mijnheer Reekmans.

Ik voel me verplicht om te antwoorden op een aantijging ten aanzien van ex-collega's van mij. Gedeputeerden hebben hier nooit de kans om de situatie toe te lichten. Ik weet precies waar u op doelt: op de aangiftelijsten van de mandaten. Ik daag u uit om met mijn collega's die mandaten af te punten en dan zult u zien dat het een lege doos is. Er zijn drie cumuls. Er is gedeputeerde en provincieraadslid. Maar een gedeputeerde krijgt niets voor zijn mandaat van provincieraadslid. Dan is er een mandaat in een bouwmaatschappij, dat compleet gereguleerd is. Dat zijn 3 mandaten van de 65 waar u het over hebt. Ik denk dat we op een ordentelijke manier te werk moeten gaan en niet stigmatiseren en een vorm van populisme doorvoeren.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mevrouw de voorzitter, als ik de heer Reekmans hoor, heb ik de indruk dat het in Vlaanderen misschien zelfs erger is dan in Wallonië. Men heeft hier dikwijls gesproken over de wantoestanden in Charleroi. Als ik de heer Reekmans hoor, zijn er nog Charlerois in het noorden.

De heer Kris Van Dijck: We zullen de heer Reekmans naar Charleroi sturen.

De heer Christian Van Eyken: Dat is misschien een goed idee.

Wat betreft de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, dacht ik toch dat het de gemeenteraad is die daar toezicht op uitoefent. Daar moet worden gehandeld. Daar waar er afgevaardigden zijn, moet men iets doen.

Ik geef toe uit ervaring dat die jaarlijkse verslagen van de afgevaardigden op de gemeenteraad wat stiefmoederlijk worden behandeld. Het gebeurt soms in de rapte of er wordt niet over gesproken maar ter inzage gelegd. Misschien moet daar in de toekomst iets aan gedaan worden. De uiteenzetting van de heer Reekmans, zeggende dat alles rot is in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, is niet juist volgens mij.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, ik blijf erbij dat hier geen goedkeuringstoezicht moet worden ingevoerd. Ik heb gezegd dat ik handel op klacht. Ik heb me misschien wat te ongenueanceerd uitgedrukt. Het is evident dat als de regerings-commissaris zaken vaststelt, er moet worden opgetreden en dat als andere zaken worden gesignaleerd of via de pers bekend raken, er evenzeer kan worden opgetreden. Het heeft geen zin dat wij zowel voor steden en gemeenten als voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, nu zouden terugschakelen naar een soort van goedkeuringsvoogdij. We hebben een systeem van verantwoordelijke bestuurders die hun verantwoordelijkheid moeten nemen en waar een democratische controle tegenover moet staan, op de eerste plaats van de kiezers, van de gemeenteraden. Daar blijf ik bij.

Zijn er tekortkomingen? De meesten onder ons zijn ook gemeenteraadslid. Iedereen heeft zijn taken en plichten. Ik ben de eerste om te zeggen dat we moeten bekijken of er decretaal geen veranderingen moeten gebeuren. Voormalig minister Van Grembergen heeft destijds een evaluatie aangekondigd van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking. Ik heb kennis genomen van de SBOV-studie van oktober 2008. Ze valt uiteen in twee delen: de bestuurskundige evaluatie en de juridische evaluatie. Iedereen kan daar kennis van nemen, ze staat op de website van het SBOV. Ik zal ze bezorgen aan het commissiesecretariaat want ze is heel nuttig op het moment dat we ons bezighouden met de aangelegenheid van de intergemeentelijke samenwerking. SBOV doet een aantal suggesties, ook in de richting van de problematiek die hier wordt aangekaart. Zoals ik al zei, wil ik verder gaan: we moeten het hebben over government governance, over audit, over deontologie maar ook over integriteit. We moeten bekijken hoe we dat het best kunnen implementeren.

Mijnheer Reekmans, er is helemaal niemand die lacht met die problematiek, alleszins de minister niet. Als er ernstige feiten of misdrijven zijn, heeft iedereen die daar kennis van krijgt, de plicht die te signaleren aan de rechtbanken. Zijn er zaken die niet sporen met het algemeen belang, dan kunnen we daartegen optreden op de manier die ik u daarstraks heb meegedeeld.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord

De heer Peter Reekmans: Er is opgemerkt dat afgevaardigden die in de intercommunales zitten namens de gemeenten, zouden moeten worden geïnterpelleerd in de gemeenteraad. Leden van deze commissie die ernstig en correct zijn, weten dat heel veel van de mensen die afgevaardigd worden in de intercommunales, net geen schepen zijn geworden en dat aan hen iets moet worden gegeven door hun partij. Ze weten ook dat de mensen die in de

gemeenteraad zitten en uitleg moeten geven over de intercommunales, eigenlijk van toeten noch blazen weten. Dat is in heel veel gemeenten zo. Daar zit het fundamentele probleem. Daarom heb ik een voorstel van decreet voorbereid waarin ik ervoor pleit om in directiecomités en in raden van bestuur enkel nog vakschepenen af te vaardigen en in de algemene vergaderingen gemeenteraadsleden. Dan verplichten we de partijen om die postjes niet meer te gebruiken als vervangmandaten voor net niet schepenen. Daarenboven brengen we expertise aan de tafel.

Mijnheer de minister, ik vind dat een schepen van milieu thuishoort in een afvalintercommunale en een schepen van begraafplaatsen in een bestuur van een crematorium. Er zullen gemeenten zijn die zo werken, maar 88 percent van de Vlaamse gemeenten en 99 percent van bepaalde partijen werken zo niet. Het siert de collega's die dat al doen, dan zijn we al met meerderen die hiervoor pleiten. Ik hoop bij de N-VA hierin een partner te vinden.

Mijnheer de minister, blijkbaar spuwt heel de publieke opinie de feestjes en de cadeautjes van Infrac uit. Je kunt dat lezen in de lezersbrieven in de kranten, wanneer zulke berichten aan het licht komen. Je kunt dat bijvoorbeeld online op Het Laatste Nieuws lezen. Blijkbaar vind de politieke kaste dat niets. Het zijn wel die mensen die op de receptie aanschuiven en niet de mensen die op het einde van de maand moeilijk hun energiefactuur kunnen betalen. U mag dat populisme noemen, maar ik noem dat sociaal zijn en bekommerd zijn om de zwakkeren. In tijden van crisis mag men geen energieconcerten organiseren, dat spreekt toch voor zich!

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de moties van verschillende gemeenteraden van faciliteitengemeenten inzake de organisatie van het Franstalige onderwijs in de faciliteitengemeenten en andere gemeenten met een bijzonder taalstatuut

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we wisten dat de goedkeuring van het decreet over het faciliteitenonderwijs – het decreet-Van Dijk –, dat door ons is gesteund, tot commotie aan Franstalige kant zou leiden. Toch heb ik me daarover nog een beetje verbaasd, want het decreet is in december 2007 in de commissie goedgekeurd.

Als gemeenschapssenator heb ik de debatten in de Senaat meegemaakt. In de Senaat moeten de drie belangenconflicten aan bod komen. Ik constateerde er de onverzettelijkheid van de Franstaligen om tot welke oplossing dan ook te komen. Ik heb toen gezegd dat het voorstel van decreet van de heer Van Dijk het gevolg is van het feit dat tien jaar lang geen overeenkomst tussen de verschillende ministers van Onderwijs over deze zaak is bereikt. Desondanks hebben de Franstaligen drie belangenconflicten ingediend.

De Franstaligen concluderen niet dat de uiteindelijke goedkeuring van het voorstel van decreet het resultaat is van hun onverzettelijkheid. Integendeel, Franstalig België gaat in de tegenaanval, onder meer via de gemeentebesturen in de zes gemeenten waar de Franstaligen een meerderheid van MR- en vooral FDF-signatuur hebben. In oktober zijn er in gemeenteraden in de Rand een aantal moties goedgekeurd, onder meer in Linkebeek, Wezembeek-Oppem en zelfs Drogenbos – dat nochtans geboekstaafd staat als een gematigde Franstalige gemeente. We kennen de verhoudingen in de Rand: Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem zijn de ergste, er is ook nog Wemmel, en dan heb je Drogenbos, dat tussen beide inzit.

Ik kom nu tot de kern van de zaak. In een van die moties wordt aan de Franse Gemeenschap in feite gevraagd om “materieel en financieel de organisatie van het Franstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten en andere gemeenten met een bijzonder taalstatuut op zich te nemen, zodat die volledig onder haar bevoegdheid zou vallen.” We kennen de aanleiding. De reden voor de motie luidt zo: “Een eenzijdige ernstige inbreuk in het institutionele evenwicht van het land en bedoeld om schade toe te brengen aan een kwaliteitsvol onderwijs dat door 2.600 leerlingen wordt gevolgd.” Verder staat er nog: “Het brengt bovendien het voortbestaan van dit onderwijs in het gedrang, gijzelt de leerlingen en bedreigt het statuut en de tewerkstelling van het onderwijzend personeel.”

De motivering eindigt als volgt: “De Franse Gemeenschap mag zich in deze context niet tevreden stellen met een beroep bij het Grondwettelijk Hof, maar moet structurele maatregelen treffen.” Wij weten dat de Franstaligen naar het Grondwettelijk Hof trekken om de bevoegdheid te betwisten. We wachten de uitslag af, maar ondertussen bewandelen ze een ander pad, namelijk dat van de privatisering van het Franstalig basisonderwijs in de Rand. Dat hebt u, mijnheer Van Eyken, namens het FDF ook gezegd: laten we het onderwijs privatiseren en dat privé-onderwijs dan door de Franse Gemeenschap laten financieren. Dat spoor volgen ze.

Wij weten allemaal dat dit niet kan. Het kan niet dat de Franse Gemeenschap in Vlaanderen onderwijs – zelfs privé-onderwijs – op een of andere manier subsidieert. De Franstaligen verwerpen het decreet. Ze willen niet weten van de Vlaamse inspectiediensten. Ze willen evenmin weten van een aansluiting bij de Vlaamse CLB's. Daarom willen ze privé-onderwijs invoeren dat dan door de Franse Gemeenschap wordt gefinancierd, zoals, zo zegt het FDF, “dat in Voeren al jaren gebeurt”. Ik heb daar uiteraard enkele vragen over.

Mijnheer de minister, als voogdijoverheid van de gemeenten die de motie hebben goedgekeurd, had ik graag geweten wat uw standpunt is over die motie. In die motie wordt expliciet aan de Franse Gemeenschap gevraagd op een of andere manier Franstalig onderwijs in Vlaanderen te organiseren. Kent u die motie? Hebt u de beslissing van de gemeenteraad eventueel al betwist, geschorst of vernietigd?

Wat vindt u van het denkspoor om de Franse Gemeenschap eventueel privé-onderwijs te laten financieren, waarbij een verwijzing naar Voeren wordt gehanteerd? Blijkbaar gebeurt het daar al jaren. Ik heb daarom de begroting van de Franse Gemeenschap eens bekeken. In die begroting stond vorig jaar een subsidie van 690.000 euro voor “subventions à l'ASBL Centre Sportif et Culturel des Fourons” ingeschreven. Er wordt dus jaarlijks 690.000 euro ingeschreven in de begroting van de Franse Gemeenschap op titel van de vzw Centre Sportif et Culturel des Fourons. We weten allemaal dat het precies die vzw is die het privé-onderwijs organiseert in Voeren. Zelfs indien dit geld niet naar het privé-onderwijs gaat, is die begrotingspost hoe dan ook een inbreuk op het territorialiteitsprincipe dat in de Grondwet is ingeschreven. De Franse Gemeenschap kan dus geen vzw in Voeren subsidiëren om welke activiteiten van culturele of onderwijskundige aard dan ook te financieren.

Mijnheer de minister, hebt u kennis van die moties? Hebt u de beslissingen van de gemeenteraad al vernietigd? Wat denkt u over de optie om Franstalig privé-onderwijs te organiseren in Vlaanderen, wat grondwettelijk mogelijk is, maar wel gefinancierd door de Franse Gemeenschap, wat grondwettelijk niet kan? Wat gaat u doen om de subsidiestroom van de Franse Gemeenschap naar die vzw te stoppen?

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Mijnheer Van Hauthem, is die vzw gevestigd in de gemeente Voeren zelf?

De heer Joris Van Hauthem: Absoluut. In het verleden zijn daar al heel wat vragen en interpellaties over geweest. In 1996 heeft toenmalig minister Van den Bossche ons een opsomming gegeven van alles wat die vzw doet, gefinancierd door de Franse Gemeenschap.

Het gaat dan over onderhoudswerken van onder meer de sporthal, loonsubsidies voor wie daar werkt enzovoort. Het gaat over het algemeen over het interveniëren van de Franse Gemeenschap in onze interne aangelegenheden, los van de vraag of die vzw al dan niet collectief onderwijs organiseert. Nu wordt datzelfde concept in het vooruitzicht gesteld om Franstalig onderwijs in Vlaanderen te organiseren met subsidies van de Franse Gemeenschap, en dat kan niet.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer Van Hauthem, uw vraag is nu veel ruimer dan toen u ze hebt ingediend.

Een aantal opmerkingen en elementen werpen een bijkomend licht op deze zaak. Ik vind het heel vreemd dat sommige politici enerzijds met een uitgestreken gezicht op televisie komen vertellen hoeveel belang ze hechten aan dit land. Ze vrezen zelfs dat premiers vervangen zouden worden door mensen die niet meer voor de eenheid van dit land zouden kunnen staan. Anderzijds laten zij geen enkele kans onbenut om het samenleven in dit land wel degelijk op de helling te zetten.

Wij hebben ooit voorgesteld om de uitdrukking ‘Ik zweer getrouwheid aan de Grondwet’ te vervangen door ‘Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt getrouw na te komen’. Het was mijn analyse, ook toen het decreet werd opgemaakt, dat het wel degelijk indruist tegen de Grondwet om de bevoegdheid van de andere overheid in te roepen binnen het eigen territorium. Wanneer een gemeente dus als het ware een buitenlandse mogendheid oproept tot interne agendasetting, dan werd dat vroeger collaboratie genoemd.

Om goed samen te leven, zijn goede afspraken nodig. De Grondwet is daartoe de basis. Een grondwet mag worden aangepast. Er bestaat een legitimiteit om die aan te passen. Er zijn natuurlijk ook afspraken over de manier waarop een grondwet wordt aangepast.

Elk gemeenteraadslid heeft wel het recht om een mening te poneren zoals hij dat zelf wil. Dat is zijn recht. Ik stel enkel vast dat dit in schril contrast staat met de oproep tot het sereen samenleven in dit land.

De heer Van Hauthem heeft het al uitvoerig gehad over de financiering van de vzw in Voeren. In het verleden is dit probleem in de commissie Onderwijs al meermaals aan bod gekomen. Ik stel vast dat men blijkbaar meer geld heeft voor een aantal zieltjes in Vlaanderen dan voor het onderwijs in de eigen gemeenschap. Ik wist niet dat de Franse Gemeenschap geld te veel had. Ik zou aan de collega's van de Franse Gemeenschap willen zeggen dat ze beter in Komen hun grondwettelijke taak zouden vervullen, maar dat doen ze dus niet.

We moeten in dit debat een onderscheid maken tussen de essentie van het decreet en van de wijze waarop we met de onderwijsregelgeving moeten omgaan enerzijds en de uitspraken van een aantal gemeenteraadsleden waar mijn fractie volledig afstand van neemt anderzijds.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mevrouw de voorzitter, aangezien de heer Van Hauthem me heeft aangesproken, wil ik even reageren. Iedereen weet dat dit decreet niet als gunstig wordt beschouwd door de Franse Gemeenschap. Dat heeft ze nooit onder stoelen of banken gestoken. Ik heb het al vaak gezegd in dit parlement, maar dan in de commissie Onderwijs: het lijkt mij en de Franse Gemeenschap geen goede zaak om ter zake een wijziging aan te brengen. Ik stel vast dat de lokale mandatarissen van de gemeenten waarin die scholen liggen, nu ook daarop reageren. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Ik stel dat vast. Ik zetel niet in een van die gemeenteraden. Ik kan u ook zeggen dat Drogenbos en Kraainem ook deel uitmaken van dat rijtje. Als ik het goed begrijp, is die motie in Drogenbos eenparig goedgekeurd, dus zowel door de Franstalige als door de Vlaamse gemeenteraadsleden. Zij vonden ook dat dit geen goede oplossing is.

Er wordt verwezen naar het Grondwettelijk Hof. Dat orgaan zal zich moeten uitspreken over de kwestie van de bevoegdheidsoverschrijding.

De heer Joris Van Hauthem: We weten wat de Franstaligen vinden van arresten van het Grondwettelijk Hof.

De heer Christian Van Eyken: Ten slotte wil ik erop wijzen dat er met betrekking tot een motie geen schorsing of vernietiging kan komen van de minister. Dat is immers gewoon een opinie van een gemeenteraad.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, we hebben alle klokken gehoord. Laat er geen misverstand over bestaan dat ik het ten gronde volledig eens ben met de heer Van Hauthem. De territorialiteit staat uiteraard als een paal boven water. De Franse Gemeenschap heeft zich niet in te mengen in Vlaanderen. Ze heeft daartoe geen enkele bevoegdheid.

Iets anders is de vraag of ik kan en mag optreden tegen een motie. Een motie heeft geen rechtsgevolgen. Ik heb die motie laten controleren. Ze is op legale wijze tot stand gekomen. De taalwetgeving is niet geschonden. U weet dat de vrijheid van meningsuiting grondwettelijk en internationaalrechtelijk gewaarborgd is. Een motie is een uiting van een mening, waarmee we het al dan niet eens kunnen zijn. Ze is niet strafbaar, tenzij ze op zich elementen zou bevatten die strafbaar zijn. Die nuance moet worden aangebracht. Voor de rest creëert dat ook geen enkel rechtsgevolg en is er dus geen aanleiding voor een minister van Binnenlands Bestuur om daartegen op te treden. Ze is wettelijk en formeel correct tot stand gekomen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, uw antwoord slaat me met verstomming. Ik begrijp wel dat u stelt niet te zullen optreden tegen die motie, maar u laat het daarbij. De vorige minister van Binnenlands Bestuur zou dat ook hebben gezegd. Hij zou me hebben gezegd dat hij daar wettelijk niet tegen kan optreden, omdat die motie geen besluitvorming is en geen rechtskracht heeft. Hij zou echter wel op zijn minst zijn mening hebben gegeven over wat de Franstaligen daar hebben gedaan. *(Opmerkingen)*

Minister Geert Bourgeois: U moet leren luisteren. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

De heer Joris Van Hauthem: Hij heeft me gelijk gegeven? Goed.

Mijnheer de minister, ik heb u ook vragen gesteld over de mogelijkheid dat de Franse Gemeenschap zich zou inmengen. Dat heeft dan niets te maken met de motie als formele actie. Hebt u die begroting van de Franse Gemeenschap al bekeken? Hebt u de constructie die in Voeren werd opgezet, al bekeken? Ik wist ook wel dat die motie formeel niet kan worden betwist, geschorst of vernietigd, maar ik had toch wel iets meer uitleg verwacht, zeker ten aanzien van eventuele plannen die bestaan. Mijnheer Van Dijck, die plannen bestaan immers wel degelijk. Of ze zullen worden gerealiseerd of niet, is een andere zaak. Het gaat over een concept zoals dat in Voeren al jarenlang bestaat en dat eventueel ook in de Rand zou worden toegepast. Mijnheer Van Eyken, ik geef eerlijk toe dat ik niet geloof dat ze erin zullen slagen. Ze hebben er immers het geld niet voor. Ik stel wel vast dat er elk jaar 690.000 euro op de begroting van de Franse Gemeenschap ingeschreven staat voor die vzw, die al dan onderwijsactiviteiten, maar alleszins culturele en andere activiteiten organiseert in de Voerstreek, terwijl dat eigenlijk niet kan. Mijnheer de minister, mocht dat bedrag opnieuw onder die noemer ingeschreven staan in de begroting 2010 van de Franse Gemeenschap, die we nog niet kennen, die we afwachten, zult u het Vlaams Parlement dan steunen om daartegen een belangenconflict in te dienen, conform het Vlaamse regeerakkoord? Dat regeerakkoord stelt immers dat het niet kan dat andere overheden zich bemoeien met onze interne aangelegenheden.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: In tegenstelling tot de heer Van Hauthem ben ik blij dat de minister zich tot de essentie heeft beperkt, namelijk de vraag of een minister een motie kan schorsen of zich erover kan uitspreken. De minister stelt terecht dat moties expressies zijn van bepaalde politieke standpunten, en dat dat niet de opdracht is van de toezichthoudende overheid.

Wij hebben unaniem, op één stem na, het decreet-Van Dijck goedgekeurd. We zitten wat dat betreft dus allemaal op dezelfde lijn. Het heeft weinig zin om elkaar ervan te overtuigen wie nu de beste Vlaming is in dit dossier.

De heer Joris Van Hauthem: Ik twijfel een beetje aan de minister van Onderwijs, maar voor de rest zitten we allemaal op dezelfde lijn. Dat is juist, ja.

De heer Ward Kennes: Zijn partij heeft dat mee goedgekeurd. We moeten elkaar niet elke keer opjagen. We zitten op een consequente lijn, en die wordt op dit moment door de hele Vlaamse Regering gevolgd.

Als in de begroting van de Franse Gemeenschap van 2010 bepaalde zaken staan die haaks staan op de bevoegdheidsverdeling, dan kan dat aanleiding geven tot een nieuwe vraag om uitleg en eventueel tot actie vanuit dit parlement.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb niets toe te voegen aan wat de heer Kennes heeft gezegd.

Mijnheer Van Hauthem, het is niet omdat ik kort en kernachtig mijn mening zeg, dat ik ze niet duidelijk uit. Het kan best zijn dat mijn voorganger, die van Limburg was, langer de tijd nam om hetzelfde te zeggen als ik. Hij zou het uitvoeriger gedaan hebben, zegt u. Ik ben begonnen met te zeggen dat ik u volledig bijtreed in dit standpunt. Het kan best zijn dat mijn voorganger dat in tien zinnen gezegd heeft. Ik heb het in één zin gezegd, en kan niets meer toevoegen aan de essentie.

Een motie op zich is geen wetsovertreding, het is een expressie van een mening. Als je een mening uit, ben je conform de Grondwet bezig, tenzij je in die mening zelf strafbare feiten zou plegen. Dan kan er opgetreden worden. Indien wij de deur zouden openzetten voor iets dat geen rechtsgevolgen creëert, en elke motie die in een gemeenteraad wordt goedgekeurd, zouden onderwerpen aan toezicht, zouden we een lijn trekken die niet goed is.

Iets anders is het wanneer het territorialiteitsprincipe effectief geschonden wordt. Op dat vlak kan ik alleen maar het betoog van de heer Kennes bijtreden.

De heer Joris Van Hauthem: Ik weet wel dat u het niet eens bent met de inhoud van de motie, maar dat u ze niet kunt vernietigen. In die motie staat wel een beroep op de Franse Gemeenschap om een aantal dingen te doen. Ik neem aan dat u dat zeer goed in het oog houdt.

U spreekt altijd nogal sibillijns, mijnheer de minister. Ik heb een bijkomende vraag gesteld over het feit dat men in de Rand blijkbaar zinnens is om dezelfde constructie op te zetten als die in Voeren. Ik confronteer u dus gewoon met wat in het regeerakkoord staat. Als dat opnieuw in de begroting staat, gaat u dan het Vlaams Parlement steunen om eventueel een belangenconflict in te dienen? De heer Kennes zegt dat we dan acties gaan ondernemen. Er zijn twee acties mogelijk, mijnheer Kennes. Ofwel een belangenconflict indienen, ofwel nadien naar het Grondwettelijk Hof stappen. Laten we elkaar geen Liesbeth noemen.

Mijn bijkomende vraag blijft dus dezelfde. Doe daar nu niet sibillijns over, mijnheer de minister. Zeg dan gewoon dat u niet wilt dat het Vlaams Parlement een belangenconflict indient, of dat u het niet gaat tegenhouden. Ik herhaal nog eens concreet mijn vraag. Indien dit bedrag nog altijd in de begroting van de Franse Gemeenschap staat, gaat u het Vlaams Parlement dan aansporen om een belangenconflict in te dienen, of het daar op zijn minst bij steunen? Dat is een heel concrete vraag, waar u met ja of nee kunt op antwoorden.

De voorzitter: Het is natuurlijk ook een vraag naar intenties, waarop de minister zou kunnen antwoorden dat u het op dat moment wel zult zien.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, u bent eigenlijk op een heel slechte manier bezig. Ik neem aan dat het bij u steekt dat het decreet-Van Dijck is goedgekeurd. U hebt daar jaren storm tegen gelopen.

De heer Joris Van Hauthem: Storm tegen gelopen? Wat een onzin!

Minister Geert Bourgeois: U hebt jaren storm gelopen tegen de situatie in het faciliteitenonderwijs. Alle vorige ministers van Onderwijs zijn daarover geïnterpelleerd. Zij hebben allemaal gezegd dat ze naar een oplossing zouden zoeken. Dat is nooit gelukt. Ik heb in de nacht van 18 mei 2005 een aanvullend regeerakkoord tot stand laten brengen, waarin afgesproken is dat we dit Faciliteitendecreet zouden goedkeuren. Dat is met goed gevolg afgerond en is met unanimititeit goedgekeurd, op uitzondering van de heer Van Eyken.

We gaan daar heel vastberaden in door. Dit decreet is goedgekeurd, en we hebben er op het gepaste moment voor gezorgd dat het van verval ontheven werd. We hebben dat geregeld bij het sluiten van het regeerakkoord. We hebben ervoor gezorgd dat de eerste dag dat dit parlement bijeenkwam, de caduciteit werd opgeheven. Op het moment dat we dat konden doen, hebben we de zaak opnieuw ter stemming gebracht, zodat we het in de plenaire vergadering zouden goedkeuren.

U denkt mij nu te pakken met allerlei hypothetische vragen, maar ik zal daar niet op ingaan. Het regeerakkoord is het regeerakkoord. Ik zal op elk moment mijn verantwoordelijkheid nemen. Ik hoef van u geen lessen te krijgen. U staat liever aan de kant te zeggen hoe het allemaal moet. De heer Kennes heeft er terecht op gewezen dat er in dit parlement een heel brede eensgezindheid bestaat om op dit punt en inzake het faciliteitenonderwijs heel vastberaden door te gaan, om ervoor te zorgen dat de belangen van de Vlaamse Gemeenschap gerespecteerd worden. Ook het Vlaams Parlement zal, zo hoop ik, op het gepaste moment zijn verantwoordelijkheid opnemen.

Maar u moet nu niet aan de minister van Binnenlands Bestuur de hypothetische vraag gaan stellen van wat als dit in de nieuwe begroting ingeschreven staat. Ik weet niet wat u ondernomen hebt in 2006, in 2007 en in 2008. Het kan best zijn dat u toen een belangenconflict hebt ingeroepen. Het is de eerste keer dat ik verneem dat er zulke bedragen zouden ingeschreven zijn waarvan u veronderstelt dat ze daarop betrekking hebben. Als dit zich weer voordoet, dan neem ik aan dat dit parlement zijn verantwoordelijkheid zal opnemen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, ik onthoud de laatste zin, namelijk dat dit Vlaams Parlement zijn verantwoordelijkheid zal opnemen en dus desnoods een belangenconflict zal indienen.

Mijnheer de minister, we moeten wel eerlijk blijven. Hoe hebben wij storm gelopen tegen dat decreet? We hebben in dit parlement jarenlang de minister van Onderwijs geïnterpelleerd. Uiteindelijk is het decreet er gekomen. Wij hebben het gesteund. Ik heb het in de Senaat – collega Van Dijck was daar ook bij – met hand en tand verdedigd. Wat zou ik tegen dat decreet hebben?

Op 16 december heeft de Vlaamse Regering in het Overlegcomité nog eens het advies van de Raad van State gevraagd. We hebben het uiteindelijk goedgekeurd: zoveel te beter.

Als men dit nu langs Franstalige kant via allerlei machinaties wil ondermijnen, dan is mijn enige vraag of wij als Vlaams Parlement toch wel gaan ageren om dit decreet te beschermen. U zegt dat het Vlaams Parlement zijn verantwoordelijkheid wel zal nemen. Als ik daaruit mag afleiden dat, wanneer men een belangenconflict inroept, u zich niet zal verzetten, dan ben ik al blij.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb niet gezegd dat u storm hebt gelopen tegen het decreet-Van Dijk. Ik heb gezegd dat u jarenlang – en terecht – storm hebt gelopen tegen de situatie van het faciliteitenonderwijs. Ik zeg alleen dat wij de inventiviteit gehad hebben – ik weet nog precies wanneer: op 18 mei 2005 – om dit in het aanvullende regeerakkoord te laten inschrijven. We hebben er met onze fractie vervolgens werk van gemaakt. We hebben ervoor gezorgd dat dit traject tot een goed einde is gekomen. Het is waar, er zijn ten onrechte opeenvolgende belangenconflicten ingeroepen. Als we dit op het Overlegcomité hebben gebracht, dan maakte dit ook deel uit van de strategie: voorleggen aan de Raad van State of dit een bevoegdheids- of een belangenconflict is. Alleen heeft de Raad van State zijn handen in onschuld gewassen en zijn we op dat moment geen stap verder geraakt. Vervolgens hebben we het, wanneer we de kans schoon zagen, goedgekeurd.

Ik zie dat we hiervoor een heel brede meerderheid en een vastberaden parlement hebben. Ik zie niet in dat een parlement dat zo'n decreet goedkeurt, vervolgens zou tolereren dat men met de Franstalige Gemeenschap bevoegdheden zou usurperen in Vlaanderen. Dit kan niet. Dit is tegen de Grondwet. Zo simpel is dat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het lokaal pact

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het lokaal fiscaal pact

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toepassing van het lokaal pact tussen de Vlaamse Regering, de Vlaamse gemeenten en de Vlaamse provincies, in het bijzonder wat betreft de compensatie voor de vrijstelling van onroerende voorheffing op materieel en outillage

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, geachte collega's, derde keer goede keer zullen we maar zeggen. Nadat uw partijgenoot minister Muyters tot twee keer toe weigerde op de vraag te antwoorden omdat hij niet bevoegd zou zijn, hopen we vandaag wel een duidelijk antwoord te krijgen.

U hebt het verslag van de commissie Financiën en Begroting van 27 oktober 2009 ongetwijfeld gelezen. De discussie over de bevoegdheidsverdeling moeten we dus nu niet overdoen. Ik wil enkel nog wijzen op verschillende beslissingen van het Uitgebreid Bureau die stellen dat de Vlaamse Regering als collegiaal orgaan dat bij consensus beslist, autonoom beslist welke minister namens de Vlaamse Regering op een vraag of interpellatie antwoordt. Minister Muyters had dus wel degelijk namens de Vlaamse Regering antwoord kunnen geven. Dan zou deze vraag die werd ingediend op 8 oktober, niet pas meer dan een maand later beantwoord worden.

Mevrouw de voorzitter, ik wil u danken omdat u aan de voorzitter van dit parlement een brief hebt gestuurd om hierover meer duidelijkheid te krijgen.

Mijnheer de minister, eind dit jaar loopt het lokaal pact tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse gemeenten en provincies af. Het lokaal pact, dat door alle 308 Vlaamse gemeenten ondertekend werd, is onder meer bedoeld om te komen tot een meer bedrijfsvriendelijke lokale fiscaliteit.

Het pact voorziet op gemeentelijk niveau in een bevrozing van de aanslagvoeten, het verbod op nieuwe belastingen en het afschaffen van onder andere de forfaitaire huisvuilbelasting en de belasting op tewerkgesteld personeel en kantoorruimten. In ruil nam de Vlaamse Regering een deel van de gemeenteschuld over naar ratio van 100 euro per inwoner.

Mijnheer de minister, werd er reeds een evaluatie gemaakt van het lokaal pact? Zo ja, wat waren de resultaten hiervan? Werden alle aangegane engagementen door de verschillende betrokken partijen nagekomen? Zo neen, welke niet? Wordt het pact met de lokale besturen verlengd na 2009? Zo ja, zal het dezelfde modaliteiten omvatten als het oorspronkelijke fiscaal pact? Zo neen, waarom niet? Welke maatregelen neemt u desgevallend ter compensatie van het huidige lokaal pact? Zult u in het kader van de besprekingen over een eventuele verlenging van het lokaal pact ook de problematiek van de belasting op drijfkracht aankaarten?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mevrouw de voorzitter, ik probeer af en toe mijn stem te verheffen, maar helaas lukt dat me niet. Ik houd het dan maar bij mijn eigen aantal decibels.

Op 27 oktober 2009 hebben de heer Verfaillie en anderen tijdens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting gezegd dat mijn eigen vraag om uitleg over het lokaal pact en de gemeentebelastingen enigszins als een betoog tegen de lokale besturen overkwam. Indien dit het geval was, wil ik hier duidelijk stellen dat dit geenszins de bedoeling was.

Ik herhaal hier graag wat ik toen heb verklaard. De gemeenten staan dicht bij de bevolking en leveren zeer nuttig werk. Natuurlijk leveren sommige gemeenten soms ook onnuttig werk. Dit is vaak te wijten aan de hogere overheden, die hen onnuttig werk laten verrichten.

Mijn vraag om uitleg over het lokaal pact is in feite louter informatief. Ik zal hier niet op alles ingaan. We hebben deze vragen in feite al bijna drie keer gesteld. Het fiscaal pact is genoegzaam bekend. Beide zijden zijn engagementen aangegaan. Aangezien de heer Janssens ze net heeft vermeld, zal ik ze hier niet herhalen.

De houding van mijn partij ten overstaan van het fiscaal pact is steeds een beetje dubbel geweest. We vonden de schuldovername door de Vlaamse overheid een goede zaak. Uiteindelijk zou dit de gemeenten jaarlijks 30 miljoen euro aan interesten uitsparen. In totaal gaat het om 180 miljoen euro. We zijn echter ook van bij het begin vrij sceptisch geweest. We vreesden immers dat de gemeenten die engagementen om begrijpelijke redenen niet zouden waarmaken of kunnen waarmaken. We waren bekommerd dat de gemeenten te weinig tegenover de genereuze schuldovername zouden plaatsen.

Zoals de heer Janssens heeft gesteld, loopt het fiscaal pact ten einde. Mijn eerste reeks vragen loopt gelijk met de vragen die hij net heeft gesteld. Ik zou hier echter nog iets aan willen toevoegen.

Mijnheer de minister, hoe evalueert u het fiscaal pact? Zijn de doelstellingen gehaald? Hebben alle partners het fiscaal pact gerespecteerd? Hebt u weet van overtredingen? Heeft het fiscaal pact een impact op de belastingdruk van de bedrijven gehad? Zo ja, welke impact?

Mijn tweede vraag heeft betrekking op een probleem dat hier al eerder is aangekaart, met name de lokale fiscaliteit. Het is niet mijn bedoeling de lokale fiscaliteit of de lokale taken in vraag te stellen. Uit een studie van Voka blijkt echter dat de bedrijven in Vlaanderen, naast de federale vennootschapsbelasting, ongeveer 1 miljard euro aan lokale belastingen betalen. Die belastingen bestaan voor ongeveer de helft uit opcentiemen op de onroerende voorheffing en op de personenbelasting. Daarnaast zijn er, voor zover wij weten, nog 47 verschillende soorten belastingen, zoals een belasting op het verspreiden van reclame of een belasting op drijfkracht. Volgens de studie van Voka zouden die belastingen ongeveer 500 miljoen euro vertegenwoordigen.

Mijnheer de minister, kunt u de cijfers in de studie van Voka bevestigen? Betalen de bedrijven 1 miljard euro aan lokale belastingen, waarvan 500 miljoen euro aan eigen bedrijfsbelastingen? Erkent u de problematiek van de veelheid aan lokale belastingen waarmee bedrijven worden geconfronteerd? Die belastingen brengen een administratieve rompslomp met zich mee. Indien we naar de opbrengsten kijken, zijn de administratieve lasten te hoog. Zult u maatregelen nemen om hierop een antwoord te bieden?

Mijn volgende vraag is hieraan gerelateerd. Het is echter niet mijn bedoeling de heer Verfaillie al het gras voor de voeten weg te maaien. Het gaat om de belasting op de drijfkracht, op het vermogen in kilowattuur van motoren en machines die door ondernemingen worden gebruikt.

In de beleidsnota van minister Muylers staat het volgende te lezen: “Sommige lokale belastingen zijn echt niet meer van deze tijd. Ze veroorzaken meer administratieve kosten bij de gemeenten en belastingplichtigen dan ze opbrengsten genereren. De niet-resultaatsgebonden belastingen verminderen, kan daar een vertaling van zijn.” Dit komt overeen met wat ik vorige week al heb gesuggereerd. De belasting op drijfkracht staat niet in verband met de prestaties van een bedrijf. Deze belasting treft vooral industriële bedrijven, die sowieso al onder een zware delokalisatiedruk staan. Het afschaffen van deze belastingen lijkt me een logische stap. Ik kijk in dit verband ook naar het Waalse Gewest, waar de belasting op drijfkracht reeds is afgeschaft.

Mijnheer de minister, wat is de gezamenlijke opbrengst voor alle gemeenten van deze belastingen? Bent u het eens met de idee dat de belasting op drijfkracht snel moet worden afgeschaft? Welke stappen wilt u in dit verband zetten? Binnen welke termijn wilt u die stappen zetten? Welke modaliteiten zullen hierbij een rol spelen?

Tot slot wil ik nog opmerken dat het fiscaal pact eind dit jaar ten einde loopt. In het Vlaamse regeerakkoord staat hierover expliciet niet veel te lezen. Ik citeer: “Vlaanderen ondersteunt ook verder op een gerichte manier de ontwikkeling en de verankering van ondernemingen en legt ook belangrijke nieuwe klemtonen om van onze regio een meer ondernemende samenleving te maken. In het kader van een partnerschap met steden en gemeenten stimuleren we een bedrijfsvriendelijk lokaal beleid.”

In de beleidsnota van minister Muylers, die nog vrij nieuw is, staat in de paragraaf over het uitwerken van het fiscale instrumentarium voor de lokale besturen te lezen dat samen met de overige leden van de Vlaamse Regering, met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSJ) en met het bedrijfsleven de nodige afspraken zullen worden gemaakt.

Op 27 oktober 2009 heeft minister Muylers in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting verklaard dat dergelijke afspraken onder de bevoegdheid van de minister van Binnenlands Bestuur vallen. Vandaar mijn laatste, heel eenvoudige vraag: voorziet de regering alsnog in een nieuw pact met de lokale besturen? Zo ja, wat zijn de krachtlijnen ervan? Zo nee, waarom acht de regering dat op dit moment niet nodig?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben heel blij dat we de discussie hebben gevoerd met minister Muylers. Met mijn betoog en die van een aantal andere collega's, en ik verwijs hierbij zeker naar dat van de heer van Rouvoert van Open Vld, hebben we de collega's van het Vlaams Belang en van LDD kunnen overtuigen van het belang van de lokale besturen, van het feit dat de lokale besturen niet potverteren en van het feit dat ze geen geld door ramen en deuren gooien. Het verslag kan erop nagelezen worden, maar tijdens die discussie waande ik me in een land met een lokale democratie die op instorten stond en waar de gemeenten allerlei verkeerde keuzes maken. Ik merk dat beide heren op veertien dagen tijd tot totaal andere inzichten gekomen zijn en beseffen dat de lokale besturen het dichtste bij de mensen staan en het beste geplaatst zijn om een aantal zaken voor de mensen te doen. Ik wil de collega's van het Vlaams Belang en van

LDD feliciteren met hun verruimd inzicht op veertien dagen tijd, want het draagt bij aan dit dossier. (*Opmerkingen van de heer Marcus Vanden Bussche*)

Dat was niet alleen dankzij mij, mijnheer Vanden Bussche, maar ook dankzij een aantal andere collega's en ongetwijfeld ook dankzij u, want u hebt ook lokale ervaring.

Voor ik aan mijn concrete vraagstelling begin, moeten er mij toch een aantal zaken van het hart. Uit allerhande studies leid ik af dat de lokale besturen in Vlaanderen maar verantwoordelijk zijn voor 5, 6 of maximaal 7 percent van de totale fiscale druk. Dat betekent dat van een belastingheffing van 100 euro, slechts 6 à 7 euro afkomstig is van de lokale besturen. We hebben dit veertien dagen geleden aangetoond en nu gaat men daar blijkbaar mee akkoord. De lokale besturen heffen dus bijna geen belastingen.

Er is een fiscale autonomie voor de lokale besturen. Alle belastingen waarvan de heffingen niet expliciet verboden worden, mogen worden geheven door de lokale besturen. De lokale besturen wordt vaak verweten op de bedrijven belastingen te heffen die niet resultaatgericht zijn, maar ze hebben de mogelijkheid niet om resultaatgerichte belastingen te heffen. De federale wetgever zou daarvoor moeten zorgen. Zulke belastingen bestaan wel in Duitsland, maar in België en Vlaanderen zijn ze verboden. De lokale besturen die een bijdrage willen vragen voor het functioneren van hun stad of gemeente, moeten dat op een andere manier doen, bijvoorbeeld door middel van een milieubelasting op oppervlakte of een belasting op drijfkracht. We zijn dus niet de oorzaak van de belasting op drijfkracht, die belasting is het gevolg van het feit dat we geen resultaatgerichte belastingen mogen heffen.

Dit is natuurlijk heel gevaarlijk. Ik wil ervoor pleiten dat de Vlaamse Regering de lokale fiscale autonomie zo veel mogelijk respecteert. Eigenlijk is het een aanslag op het grondbeginsel van de lokale besturen indien de Vlaamse Regering nog verder zou gaan en bepaalt dat bepaalde heffingen verboden worden voor de lokale besturen. Als burgemeester zou ik dan een heel groot probleem hebben, want wat zouden dan mijn marges nog zijn om een eigen beleid te voeren en om eigen accenten te kunnen leggen in mijn gemeentelijk beleid?

Collega van LDD, in het geval dat de Vlaamse Regering zou beslissen om de belasting op drijfkracht af te schaffen en dit rechtstreeks te compenseren, dan zit ik met een groot probleem, want in de stad Veurne is er geen belasting op drijfkracht meer. Ik zou die dan heel snel alsnog kunnen invoeren om de compensatie van de Vlaamse Regering te krijgen – wat voor mij een pluspunt zou zijn.

Ik denk dat de neuzen ondertussen bijna allemaal in dezelfde richting staan, dat alle partijen erkennen dat de lokale besturen absoluut noodzakelijk zijn, dat er geen sprake is van verspilling van gemeenschapsmiddelen en dat de lokale besturen enkel belastingen heffen die absoluut noodzakelijk zijn. Voor wat de belasting op drijfkracht betreft, is de administratieve last ervan zeker niet groter dan de opbrengst, want heel wat kleinere bedrijven worden ervan vrijgesteld, net om die administratieve last te ontlopen.

We mogen één zaak niet vergeten, beste vrienden, en dat is dat meer dan de helft van de overheidsinvesteringen in Vlaanderen gedaan worden door de lokale besturen. Als de Vlaamse decreetgever die lokale besturen nu fiscaal nog meer aan banden zou leggen, zou het goed kunnen dat de motor van onze economie, van onze aanbestedingen, van onze openbare werken, of met andere woorden de motor van het herstel van onze economie, volledig stil dreigt te vallen.

Mijnheer de minister, ik wil de Vlaamse Regering en meer bepaald u als minister van Binnenlands Bestuur, vragen om heel zorgvuldig te werk te gaan.

Een lokaal pact bevat zowel engagementen voor de lokale besturen als voor de Vlaamse Regering. Een van de engagementen voor de Vlaamse Regering was dat de vrijstelling van onroerende voorheffing op nieuw materieel en outillage zou worden gecompenseerd. Dit zou om ongeveer 75 miljoen euro gaan. Ik ben ook lokaal schepen van financiën en ik heb uw

omzendbrief van boven naar onder gelezen en van links naar rechts, maar ik heb daarover niets teruggevonden. Hoe zit het met die 75 miljoen euro compensatie? Het is noodzakelijk dat u de lokale besturen daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte brengt zodat we in onze begrotingen, die volop in opmaak zijn, in een post kunnen voorzien om die middelen in te schrijven, want het is voor heel wat gemeenten en steden geen sinecure om hun begroting in evenwicht te brengen. Hoe zit het nu met die 75 miljoen euro?

Ter afronding, mijnheer de minister: het lokaal pact van de vorige legislatuur was een goede oefening van de Vlaamse Regering. Maar ik zou u toch willen suggereren om het bij die ene keer te laten. Hoe meer de Vlaamse overheid sabbelt aan de lokale fiscale autonomie, hoe meer wij op termijn in de problemen zullen geraken. Wij staan o zo op onze onafhankelijkheid. De fiscale autonomie is net de eigenheid van onze lokale besturen. Wij willen die onafhankelijkheid en fiscale autonomie zoveel mogelijk bewaren.

De voorzitter: Mijnheer Verfaillie, het is natuurlijk cruciaal wat u met die eigenheid en vrijheid doet in het belastingstelsel van uw gemeente.

De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het is inderdaad zo dat de heren Janssens en Vereeck iets milder zijn. Dat zal allicht te wijten zijn aan voortschrijdend inzicht. Daar moeten wij ons over verheugen.

Mijnheer de minister, ik neem aan dat u het verslag van de vorige commissie hebt gelezen en dat we ons kunnen beperken tot de samenvatting. Ik wil mij vooral beperken tot het scherp stellen van de cijfers die ik toen gaf maar toen uit mijn geheugen opfriste en ondertussen even heb gecontroleerd. Gelukkig zit er tussen geheugen en cijfers geen groot verschil. Ik geef de cijfers even.

De lokale fiscaliteit is voor de steden en gemeenten bijzonder belangrijk. 40 tot 50 percent van hun inkomsten komt uit lokale fiscaliteit. Dat zegt al veel. Mijnheer Vereeck, het gaat over 3,6 miljard euro. Dat zijn de cijfers van 2006. Misschien hebben de heer Guido Decoster en mijnheer de minister recentere cijfers. Laat ons afronden op 4 miljard euro. Dat is de totale ontvangst van de lokale fiscaliteit.

Laat ons dit uitsplitsen tussen enerzijds onroerende voorheffing en personenfiscaliteit en anderzijds lokale fiscaliteit, dan kom je op een verhouding 80/20. De perimeter van het lokaal pact had helemaal betrekking op lokale fiscaliteit. De perimeter zat niet op de opcentiemen op de personenbelasting noch op die van de onroerende voorheffing. Het gaat over 20 percent van 50 percent en in absolute cijfers van 4 miljard euro. Wie betaalt nu die belasting? Die verhouding ziet er enigszins anders uit. 75 percent of ongeveer 2,7 miljard euro wordt betaald door burgers, 25 percent of 0,9 miljard euro wordt betaald door de bedrijven. Dat is de 1 miljard euro waarover de heer Vereeck het heeft. Dat is bijna een negenproef. Mijnheer Vereeck heeft zijn bronnen en ik heb de mijne, en het resultaat is hetzelfde cijfer. We kunnen ons hierover verheugen. Als de heer Guido Decoster dat bij dezen ook nog eens bevestigt, dan zijn we het over de getallen al eens.

Het gaat dus over 1 miljard euro lokale fiscaliteit ten laste van bedrijven of betaald door bedrijven. Het gegeven dat 50 percent van alle ontvangsten voor steden en gemeenten afkomstig is uit fiscaliteit geeft aan dat dit een belangrijk thema is voor de steden en gemeenten. Als de minister of de Vlaamse Regering daaraan zou willen morrelen, dan vragen wij u dat bijzonder behoedzaam te doen en uitsluitend in overleg met de steden en gemeenten.

Is die fiscaliteit nu belangrijk voor de bedrijven? Het antwoord daarop is: neen. Dat kan voor individuele bedrijven wel belangrijk zijn maar globaal is dat niet het geval. 8 percent van de totale fiscale druk in België wordt gegenereerd door de steden en gemeenten. Maar eigenlijk gaat het over veel minder want van die 8 percent wordt 6 percent betaald door de burgers en amper 2 percent door de bedrijven. Dat is dus het aandeel dat door de steden en gemeenten

wordt opgenomen in de fiscale druk die door de bedrijven in België wordt betaald. Dat is niet veel. Niettemin kan dit storend zijn. Ik denk dat het probleem zich vooral voordoet op het vlak van de administratieve vereenvoudiging met betrekking tot de fiscale regelingen die in 308 gemeenten kunnen verschillen. De 308 gemeentebesturen hebben het recht fiscaliteit te heffen. Zij doen dat vaak op een verschillende manier. Ze hanteren andere vrijstellingsgronden of andere procedures, daar waar het decreet dat toelaat. De fiscale druk bedraagt maximum 2 percent.

Nog één zaak: de afschaffing van de belasting op drijfkracht. De heer Vereeck had het erover, en ook de heer Janssens in de vorige vraagstelling bij minister Muylers. Binnen de 2 percent lokale fiscaliteit levert de drijfkracht de belangrijkste belasting. De opbrengst daarvan is, afgerond, 100 miljoen euro. Dat is ongeveer een vijfde van de totale opbrengst van de lokale belastingen, los van opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV) en de aanvullende personenbelasting (APB). Als je zou beslissen om de steden en gemeenten te verbieden om die drijfkracht te heffen, zou je 117 gemeenten daarmee belasten. Niet alle 308 gemeenten hebben een dergelijke belasting. Die 117 gemeenten zijn vooral geïndustrialiseerde gemeenten. Zij zullen die 100 miljoen euro moeten compenseren. Zij kunnen zich niet veroorloven om die belastingontvangsten te derven. Dan open je de doos van Pandora.

Voor een stad als Gent bedraagt de opbrengst van de drijfkracht 12 miljoen euro. Die wordt door ongeveer duizend belastingplichtigen betaald. In de Gentse regio zijn er 30.000 zelfstandigen en bedrijven die gebruik maken van drijfkracht. Daarvan betalen 1000 voor de drijfkracht. De meesten worden ervan vrijgesteld. Alleen de grote industrieën betalen. Als die belasting wordt verboden, dan moet het bedrag gespreid worden over andere belastingplichtigen. En dan komen we bij de thematiek die daarnet werd aangekaart. Bij het financieren van openbare diensten en goederen moeten alle maatschappelijke geledingen een bijdrage leveren. Arbeid doet dat via de aanvullende personenbelasting (APB), het vermogen via het onroerend goed. Maar ook de economische sector hoort bij te dragen voor de vele inspanningen die gemeentebesturen leveren ten dienste van die sector.

Artikel 463 van het wetboek van de inkomstenbelastingen (WIB) geeft ons niet de bevoegdheid om resultaatsgebonden belastingen te heffen. Dat probleem kunnen we hier niet oplossen. Die zaak moet in het federale parlement worden aangepakt. In afwachting daarvan moeten we roeien met de riemen die we hebben. De mogelijkheden zijn beperkt. Als die riemen ons worden afgenomen, dan verzeker ik u dat een deel van die drijfkracht ook bij al die andere belastingplichtigen kan worden teruggevonden die vandaan niet moeten betalen. Vandaag worden al die slaggers, al die bakkers enzovoort vrijgesteld. Ik denk niet dat Voka daar een voorstander van is.

Mijnheer de minister, als u overweegt een nieuw lokaal pact te sluiten, dan antwoorden de steden en gemeenten daar niet 'neen' op. De vorige keer hebben we met enthousiasme dat pact ondertekend. Met 308 zijn we ingegaan op het voorstel van toenmalig minister Van Mechelen, toen bijgetreden door de voltallige Vlaamse Regering, in verband met die schuldovername ten belope van 643 miljoen euro. Als u diezelfde mildheid wilt betrachten, denk ik niet dat we 'neen' zullen zeggen. Ik vermoed alleen dat er geen geld zal zijn om dat aan te bieden. Dat is natuurlijk spijtig. Als er geen geld is, is er geen smeermiddel. Ik vermoed dan ook dat er geen redenen zijn om een nieuw lokaal pact te sluiten.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Ik denk dat alle steden en gemeenten klaar staan om opnieuw een dergelijk fiscaal pact te ondertekenen, als daar tenminste eenzelfde bedrag tegenover staat. Ook voor mij is de fiscale autonomie van de gemeenten een heilig huisje. Daar wordt best niet aan geraakt. Vlaanderen beseft hoe spijtig het is dat het geen fiscale autonomie heeft en hoe vervelend dat kan zijn als men iets wil ontwikkelen. Voor de gemeenten geldt dat des te meer.

Er werd daarnet gewezen op het openen van de doos van Pandora als wordt geraakt aan de fiscale autonomie van de gemeenten. Ik begrijp uiteraard ook mijn fractieleider, die bekommerd is om de belasting op de drijfkracht en die bij de liberalen een doorn in het oog is. Het zou echter nog veel gevaarlijker voor de gemeenten kunnen zijn als de doos van Pandora geopend zou worden.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, na de inbreng van de heer van Rouveroi zou ik graag naar zijn antwoord willen verwijzen. Ik weet echter ook dat het, zeker in deze materie, beter is te antwoorden. Ik zal dan ook proberen een antwoord te geven op alle vragen. Er zijn al wel heel wat cijfers gegeven. Ik zal die ook hernemen. Ik beschik over de cijfers van 2007. Ik kan dan ook een kleine nuance aanbrengen. De orde van grootte stemt echter overeen met wat u van mij zult horen.

Er zit hier een keur van specialisten. Ik moet de engagementen van het lokaal pact dus niet meer herhalen. De definitieve evaluatie is nog niet gebeurd. Ik kan wel ingaan op een aantal zaken die toen deel uitmaakten van het pact en u daarover rapporteren tot op heden. De belastingen op tewerkgesteld personeel en de belastingen op kantoorruimten, voor zover die nog bestonden, zijn effectief afgeschaft. De engagementen inzake de huisvuilbelasting zijn nagekomen. U kent het systeem. Ik zal het dan ook niet herhalen. Het agentschap heeft systematisch vergeleken of er ten opzichte van 2008 geen nieuwe belastingen zijn ingevoerd en of de aanslagvoeten van bestaande belastingen niet werden verhoogd. In de eerder zeldzame gevallen waarin het agentschap vaststelde dat er toch een nieuwe belasting was of toch een verhoging wordt ingevoerd, heeft het agentschap de gemeente per brief aan de fiscale engagementen herinnerd. Alle gemeenten die in dat geval verkeerden, hebben tot nu toe gevolg gegeven aan de brief van het agentschap. Die procedure wordt ook toegepast indien nieuwe bedrijfsbelastingen zouden worden ingevoerd of indien bedrijfsbelastingen worden verhoogd terwijl de beslissing niet tijdig genomen is. U weet dat daarover een bepaling was opgenomen. Ze moest zijn genomen één jaar voor de beslissing in werking trad.

In samenspraak met minister Muylers kan ik u bevestigen dat de engagementen van de Vlaamse overheid nagekomen zijn. De overname van de schulden van de lokale besturen is beëindigd binnen de initieel geplande termijn, dus voor einde 2008. Het Vlaamse Gewest betaalt – en dit zelfs via de voorschotregeling – de door de lokale besturen gederfde opcentiemen op de onroerende voorheffing voor de maatregelen inzake materieel en outillage en lage-energiewoningen. Als voorlopige conclusie kan worden gesteld dat het lokaal fiscaal pact door de beide partners nauwgezet wordt opgevolgd, dat de engagementen tot op heden zijn gerespecteerd en de specifieke doestellingen gehaald zijn.

Ik heb gelezen wat over de cijfers van Voka is gezegd in de commissie Financiën en Begroting. Vandaag is die zaak weer aan bod gekomen. Ik wil me aansluiten bij degenen die een genuanceerde visie naar voren gebracht hebben op die lokale fiscaliteit.

De heer van Rouveroi heeft zopas de principes nog eens beklemtoond: één, de gemeentelijke autonomie, die vaststaat en waartegen we niet kunnen optreden als overheid; twee, het belang van de gemeentelijke investeringen in ons economische leven. Het is niet zo dat de zogenaamde eigen lokale bedrijfsbelastingen samen goed zouden zijn voor 500 miljoen euro in de Vlaamse gemeenten. Ik heb mijn administratie een berekening laten maken op basis van de gemeenterekeningen 2007. Vooreerst zijn er alles samen meer dan honderd eigen gemeentebelastingen die samen ongeveer 500 miljoen euro opbrengen. 45 van die belastingen worden beschouwd als lokale bedrijfsbelastingen, en die brachten in 2007 181.237.541 euro op.

Belangrijker dan de eigen gemeentebelastingen is het aandeel van bedrijven in de opcentiemen op de onroerende voorheffing. Uit cijfers die mij door de Vlaamse belastingdienst werden verstrekt, blijkt dat het aandeel van rechtspersonen – dat zijn niet

uitsluitend bedrijven, denk bijvoorbeeld aan de sociale huisvestingsmaatschappijen die ook onroerende voorheffing betalen – in de opbrengst van de onroerende voorheffing in 2007 38 percent bedroeg. Voor het jaar 2007 betekent dit dat van een totale opbrengst van 2.211.286.978 euro 860.700.161 euro wordt betaald door de rechtspersonen en dus niet door natuurlijke personen. Het grootste deel hiervan, meer dan 75 percent of omgerekend bijna 650 miljoen euro, komt de gemeenten toe. Een veel kleiner deel, 19 percent, gaat naar de provincies en 6 percent naar de Vlaamse overheid. Samen met 181 miljoen euro van de lokale bedrijfsbelastingen betekent dit dat de totale bijdrage van de bedrijven in de lokale belastingen in 2007 ongeveer 830 miljoen euro is. Dat is 650 miljoen plus 181 miljoen euro.

Door de vrijstelling van onroerende voorheffing van nieuw materieel en outillage zoals in het lokaal pact is bepaald, zullen de bedrijven in ieder geval minder onroerende voorheffing moeten betalen. Voor het aanslagjaar 2009 bijvoorbeeld raamt het Agentschap Vlaamse Belastingdienst de compensatie – dus een belastingvermindering voor de bedrijven en een extra kost voor de Vlaamse overheid – op 13 miljoen euro.

Na de cijfers komt de problematiek van de veelheid van lokale belastingen aan bod. Er zijn inderdaad ongeveer 45 soorten gemeentebelastingen ten laste van bedrijven. Zoals vorige week ook al is gezegd in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting wil dat helemaal niet zeggen dat elke gemeente zo veel belastingen heft ten laste van bedrijven. Uiteraard niet. Een bedrijf wordt in één gemeente altijd maar geconfronteerd met één of enkele belastingen. Het gaat daarbij vaak om contantbelastingen of belastingen waarbij er geen aangifteplicht is gepland, zodat de administratieve lasten voor de bedrijven ook hier moeten worden genuanceerd. Al kan natuurlijk alles beter. Ik heb de lijst van die belastingen. Een ervan is weggevallen als gevolg van het lokaal fiscaal pact, namelijk de kantoorroimten. Het gaat onder andere over belastingen op kermessen, op kermiskramen en –wagens, het plaatsrecht op de markt enzovoort. Dat zijn belastingen op het gebruik van het openbaar domein zoals op kampeerterreinen, terrassen, tafels en stoelen enzovoort. Als u wilt, kan ik u die bijlage van 45 soorten gemeentebelastingen laten bezorgen.

Veel van die belastingen hebben rechtstreeks met dienstverlening te maken, bijvoorbeeld de inname van het openbaar domein, de marktrechten, de standplaatsen voor kermessen, de standplaatsen voor frietkramen, voor taxistandplaatsen, voor het plaatsen van terrassen. Het is nodig om dat te nuanceren. 45 belastingen op bedrijven, zo eenduidig en eenvoudig is dat niet.

Ingrijpen in het aantal belastingen of aansturen op uniformiteit en vereenvoudiging in de lokale fiscaliteit is niet eenvoudig. Er is vooreerst de fiscale autonomie van de gemeenten, die verankerd is in de Grondwet. Al zijn we daarvoor niet bevoegd, ik neem aan dat iedereen dat zo wil houden. Ook op het vlak van het streven naar uniformiteit is het niet altijd zo eenvoudig. Herinner u de discussie die we hier hebben gevoerd naar aanleiding van het modelreglement belasting op de reclamebladen, mijnheer Verfaillie. Ik treed het discours van de heer van Rouveroj bij. Het is geen verplichting, maar er komt reactie als je zegt dat het goed zou zijn voor bedrijven dat er uniformiteit is.

Wij hebben een traditie van een grote gemeentelijke autonomie gekoppeld aan financiële verantwoordelijkheid. We moeten dit ook zo behouden. We moeten ons vertrouwen in de lokale besturen blijven uiten.

Het is niet helemaal juist dat het Waalse Gewest de belasting op drijfkracht heeft afgeschaft, maar die belasting wordt wel geleidelijk afgebouwd. We kunnen het vergelijken met de Vlaamse maatregel inzake materieel en outillage. Dat gaat ongeveer op dezelfde manier als in Vlaanderen de afbouw van materieel en outillage in de belastbare basis voor de grondslag van de onroerende voorheffing.

De maatregel die het Waalse Gewest bij programmadecreet van 2006 heeft genomen, strekt ertoe om zowel de provinciebelastingen als de gemeentebelastingen op drijfkracht af te

schaffen voor alle nieuwe investeringen vanaf 1 januari 2006. Dat gebeurde in het kader van het zogenaamde Marshallplan voor Wallonië. Het gebeurt forfaitair a rato van 10 percent.

Ik heb de cijfers opgevraagd. In 2006 was dat 1.264.846,91 euro. In 2007 werd dat 5.093.000 euro, in 2008 10.188.000 euro en in 2009 15.318.357,68 euro. De gemeentebelasting op drijfkracht heeft in Vlaanderen volgens de gemeenterekeningen van 2007 90.138.043 euro opgeleverd. Zij werd toen toegepast in honderd gemeenten en is veruit de belangrijkste eigen gemeentebelasting. Uw cijfer van 2006 bedroeg nog iets meer, de orde van grootte is wel ongeveer dezelfde, mijnheer van Rouveroij.

De afschaffing van de belasting op drijfkracht zou een compensatie op een ander gebied of een andere manier betekenen. Andere belastingplichtigen zouden dat moeten dragen, hetzij via de personenbelasting, hetzij via de onroerende voorheffing of de uitbreiding naar alle ondernemers en zelfstandigen. In het regeerakkoord is de afschaffing van de belasting op drijfkracht niet opgenomen. Dat houdt de gemeenten natuurlijk niet tegen om individueel maatregelen te nemen, ook al houdt deze belasting – en dat is hier al beklemtoond –, voor sommige gemeenten een ontzettend grote bron van inkomsten in. Afschaffing zou daar leiden tot grote problemen. Het zou een zeer complexe operatie zijn voor de Vlaamse overheid aangezien het om honderd gemeenten gaat. Andere gemeenten die op een andere manier voor hun inkomsten zorgen, zouden ook hun hand uitsteken en een gelijke behandeling vragen. We zouden dan spreken over een veelvoud van het bedrag dat hier ter sprake komt.

Het huidige regeerakkoord bevat geen engagementen inzake een nieuw lokaal pact. Gelet op de budgettaire situatie zal dat niet snel veranderen.

Mijnheer Verfaillie, ik kom tot uw vragen over de vrijstelling van onroerende voorheffing van nieuw materieel en outillage. U wijst erop dat dat bedrag wordt geraamd op 75 miljoen euro in 2013. Ik leefde in de overtuiging dat minister Van Mechelen dat nog gecommuniceerd zou hebben aan de gemeenten. Dat is blijkbaar niet gebeurd. Ik zal dat laten nakijken. Als daar nog nooit over gecommuniceerd is, wat me zou verwonderen, dan moeten we dat rechtzetten. Voor het aanslagjaar 2009 raamt het Agentschap Vlaamse Belastingdienst de compensatie op 13 miljoen euro. Daarom maakte ik een vergelijking met de Waalse maatregel. Daar zit men aan een orde van grootte van 15 miljoen euro. Bij ons wordt de compensatie individueel per gemeente en provincie berekend, rekening houdend met de reële en individuele inkomstenderving. Deze compensatie zal zonder fout worden uitbetaald.

U weet dat de Vlaamse overheid elk jaar maandelijks, vanaf de maand juli, aan de gemeenten een voorschot betaalt van één zesde op hun onroerende voorheffing. Dit voorschot is gebaseerd op 95 percent van de te verwachten opbrengst van de gemeente voor dat jaar. In de loop van de maand mei van het daaropvolgende jaar becijfert het verantwoordelijke Agentschap Vlaamse Belastingdienst per gemeente de afrekening. Het saldo wordt dan in juni aan de gemeenten gestort.

Bij de voorschottenregeling van het aanslagjaar 2009 werd geen rekening gehouden met de nieuwe vrijstellingsregeling voor materieel en outillage. De compensatie is met andere woorden eigenlijk al bezig, aangezien men niets in mindering heeft gebracht en doorgaat met de betaling van de voorschotten. Bij de afrekening van het aanslagjaar 2009, in mei 2010, zal ook de compensatie exact berekend worden. Aan elke gemeente zal in de brief waarmee zij op de hoogte gebracht wordt van de eindafrekening, ook worden aangegeven hoeveel de compensatie bedraagt.

Voor het aanslagjaar 2010 zal dezelfde werkwijze worden gehanteerd. Voor de gemeenten maakt het financieel niet uit of ze de onroerende voorheffing van nieuw materieel en outillage verwerven via de eigenlijke fiscaliteit of via een compensatie door de Vlaamse overheid. Voor de raming van het bedrag van de inkomsten uit de onroerende voorheffing kunnen de gemeenten gebruik maken van de formules zoals opgenomen in de omzendbrief met begrotingsinstructies.

Mijnheer Verfaillie, blijkbaar werd specifiek met betrekking tot dit aspect – de compensatie van de onroerende voorheffing voor materieel en outillage – niets opgenomen in de omzendbrief. Ik herhaal dat ik dit zal nagaan en zal bekijken of het nodig is om daarover nog een bijkomende omzendbrief te sturen of om bijkomende informatie te laten vertrekken naar de steden en de gemeenten.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Mevrouw de voorzitter, de heren Verfaillie en van Rouveroi hebben in hun betogen verwezen naar de commissievergadering van 27 oktober tijdens dewelke ik het belang van de lokale besturen in hun ogen onderschat zou hebben, maar in tegenstelling tot mezelf, hebben beide heren niet goed geluisterd tijdens die commissievergadering. Ik verwijs daarvoor even naar het verslag van die vergadering: “We willen de lokale besturen zeker niet bestempelen als fiscale boemannen voor bedrijven. Elke verkozen overheid moet beleidskeuzes maken, en uiteraard heeft ze daar een bron van inkomsten voor nodig. Daartegenover staat dan dat van elke stad of gemeente een goede dienstverlening kan worden verwacht. (...) De te hoge fiscale druk in dit land heeft zeker niet in eerste instantie te maken met de lokale belastingen.”

Dus wij onderschatten het belang van de lokale besturen hoegenaamd niet. Ik stel mijn vraag omdat het jaareinde steeds dichterbij komt. De lokale besturen zijn bezig met het opstellen van hun budget 2010, maar in het regeerakkoord was er geen sprake van een eventuele verlenging of vernieuwing van het lokaal fiscaal pact. Zij bleven daarover nog steeds in het ongewisse.

Er speelden nog twee andere aspecten. Dat waren de uitspraken van minister Muylers, toen nog als gedelegeerd bestuurder van Voka. Hij pleitte na de verkiezingen van juni in verschillende persartikels voor een verlenging van het lokaal pact. Er was ook het verkiezingsprogramma van de N-VA voor de verkiezingen van juni onder de titel ‘Afrist Vlaanderen, uitrit crisis’. Op pagina 7 van het programma wordt gezegd: “Vlaanderen moet zelf komaf maken met alle arbeidsvernietigende belastingen, zoals de belasting op drijfkracht. Vlaanderen sluit een nieuw fiscaal pact met de gemeenten dat leidt tot de afschaffing van deze belastingen zonder dat de lokale belastingtarieven worden opgetrokken.” Heeft de N-VA de uitspraken van minister Muylers en haar verkiezingsprogramma ook in beleidsdaden kunnen omzetten? Vandaag moeten we vaststellen dat dat niet het geval is.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Ik reageer eerst op de uitspraken van de heren Verfaillie en van Rouveroi. De vragen over het fiscaal pact gaan enkel over de inkomstzijde. Ik blijf daar even kritisch over. Ik ben nog kritischer na de cijfers die de minister naar voren heeft geschoven.

Mocht de perceptie zijn ontstaan door de kritiek die we geven op de lokale fiscaliteit dat de lokale besturen geen goed werk leveren, dan heb ik dat nu proberen recht te zetten. Meer nog: voor ons zijn er maar twee nuttige niveaus, namelijk de gemeenten en het Vlaamse niveau. Wij zien het provinciale niveau niet meer zitten. Dat is voor ons achterhaald. We kunnen daarover binnen Vlaanderen misschien snel tot een consensus komen. Mijnheer de minister, ik heb gezien dat u initiatieven gaat nemen voor een interne staatshervorming. Er zijn maar twee niveaus, dus wie zijn wij vanuit LDD om kritiek te geven op die lokale besturen? Uiteraard maken de lokale besturen fouten. Maar ook daarin heeft de heer Verfaillie gelijk. Uiteindelijk straft de kiezer dat af.

U zegt dat de totale fiscale druk maar 6 procent is. Dat is een deel van het probleem. Die 6 procent gaat gepaard met heel wat administratieve lasten. Er wordt ook gezegd dat we daar niet zo veel aan kunnen doen omdat er fiscale autonomie is. Daarvoor dient zo'n pact net: om die gemeenten in overleg te vragen wat te matigen.

Er is een studie van het beroemde SBOV uit 2005 die aantoont dat de Franse lokale overheden slechts vier soorten lokale heffingen kennen, de Duitse drie, de Nederlandse tien. We kunnen de gemeenten er via een pact net toe aanzetten, bijvoorbeeld via schuldovername, om een klein beetje gematigder te zijn.

Ook al is het maar 6 percent, het gaat altijd over de marginale druk. Het is altijd de laatste 20.000 frank bij de bouw van een huis die u doen beslissen om het al dan niet te doen. De belastingen op drijfkracht en al die belastingen zijn verouderd en arbeidsvernietigend. Ze kunnen beter worden afgeschaft. Ik hoor u zeggen dat we het elders moeten gaan halen, bij de zelfstandigen en noem maar op. Nee, dat hoeft niet. Tussen haakjes: het gaat over veel geld. Ik hoor voor Gent 12 miljoen euro. Voor Antwerpen gaat het over 30 miljoen euro.

We kunnen ook een aantal subsidies schrappen. U weet dat wij vanuit LDD niet al te gelukkig zijn met flankerend beleid. Er gaan heel wat subsidies richting die bedrijven. Dat haalt eigenlijk relatief weinig uit. Opel toont nog maar eens aan dat het flankerend beleid niet veel uithaalt. Dat zeggen veel economen. We kunnen echt schrappen in de bedrijfssubsidies. De besparingen die we daar realiseren kunnen naar een uitgebreid gemeentefonds. Het is uiteraard geen bijkomende taxatie, maar wel een compensatie in het schrappen van subsidies.

Dat het in economische termen marginaal is, dat het dus de laatste 1000 euro is die u de das omdoet, toont nog maar eens de uitspraak van de directeur van Ford Genk. Hij zegt: “Er zijn te veel lokale taksen om competitief te zijn met andere vestigingen van Ford. Voor ons betekent dit per jaar een extra kost van 10 miljoen euro. Peanuts misschien, maar op een productiekost van 1500 euro is dat een competitief nadeel van 5 percent.” Het is maar 5 of 6 percent, maar net die doen u overhellen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik wil de minister danken voor zijn uitgebreide antwoord. Ik ben er tevreden mee. Ik ben ook tevreden dat er geen plan is voor een nieuw lokaal pact. Ik zeg niet dat wij daar 100 percent tegen zijn, maar de verplichtingen die er tegenover staan, zijn een aanslag op de lokale fiscale autonomie. De heer Vanden Bussche van LDD heeft dat spreekwoordelijk uitgedrukt: open deze doos van Pandora niet.

Ik wil me aansluiten bij een wijze collega-burgemeester. Als parlements lid kun je grote ideologische uiteenzettingen houden. Als je de ervaring van het werkveld niet hebt, en niet met twee voeten in het college en bij de mensen staat, heb je geen ervaring en kan je alleen grote ideologische discussies voeren. Ik zit volledig op dezelfde golflengte als de heer Vanden Bussche. Hij behoort wel tot de oppositie, maar op een bepaald moment moeten we kunnen zeggen dat hij gelijk heeft. Dat is dan in tegenspraak met de fractieleider van LDD. Laat de doos van Pandora alsjeblieft dicht en laat ons geen discussie voeren over wat de gemeenten wel of niet mogen doen maar laat ze zo veel mogelijk hun vrijheid behouden.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik ben een beetje verbaasd dat men nu zegt dat men geen verlenging van het lokaal pact wil. De voorbije legislatuur was iedereen van de meerderheid daarover bijzonder enthousiast. Een stuk van de schulden van de gemeente werd overgenomen zodat de gemeente opnieuw een bepaalde beleidsruimte had. Natuurlijk werden daar een aantal voorwaarden aan gekoppeld. Dat leek ons ook logisch. Je kunt niet zomaar zeggen: we nemen een stuk van de schulden over en doe voor de rest maar voort zoals je bezig bent. Het spanningsveld tussen dat en de lokale autonomie is er altijd geweest in de debatten toen.

De gemeenten moeten hun centen ergens halen. Enerzijds bestaat er slecht gemeentelijk beleid dat zich in de schulden werpt en anderzijds is er de planlast vanuit de overheid die taken oplegt aan de lokale overheden. Die planlast hebben we de voorbije legislatuur herhaaldelijk aangehaald en men heeft daar nooit werk van gemaakt. Ik heb het niet zozeer

over de grote steden maar vooral over kleine gemeenten die ook een cultuurambtenaar moeten aanwerven die het eerste jaar voor 80 percent gesubsidieerd wordt door de Vlaamse overheid en na vijf jaar nog maar voor 20 percent. Die gemeente moet ondertussen wel de middelen hebben om die cultuurambtenaar, die verplicht is door de overheid – op zich een goede zaak – nog altijd te blijven betalen.

Ik ben eerlijk gezegd ook niet voor een belasting op drijfkracht en op allerhande zaken. Men heeft dat pestbelasting genoemd in het kader van het debat over het lokaal fiscaal pact. Ik wil wel, maar dan moet de Vlaamse overheid ook eens weten wat ze wil. Als men bijkomende taken blijft opleggen aan de gemeenten zonder dat daar financiële middelen tegenover staan, dan komen we er niet. Ik denk dat het Gemeentefonds eens zou moeten worden herzien. Ik weet wel dat aan de ene kant de gemeenten niet kunnen zeggen dat ze lokale autonomie hebben en doen wat ze willen en als het niet meer gaat, ze aan de deur kunnen kloppen van de hogere overheid. Langs de andere kant kan het ook niet meer dat de hogere overheid almaar decreten goedkeurt en taken oplegt aan de lagere overheid waarvoor de gemeenten zelf financieel moeten instaan. Daar moet eindelijk duidelijkheid over komen.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: We waren, we zijn en we blijven enthousiast over het lokaal pact maar we hebben begrepen, mijnheer de minister, dat u naar alle waarschijnlijkheid niet over de financiële mogelijkheden beschikt om dat te bestendigen. We betreuren dat, maar de feiten zijn wat ze zijn. Ik wil in één adem benadrukken dat de gemeentebesturen niet mogen worden aangezet om, eenmaal het lokaal pact is verstreken op 31 december 2009, de belastingen te verhogen. Dat moet niet noodzakelijkerwijze gebeuren. Uw pleidooi om de financiering van steden en gemeenten te herbekijken, treden we bij.

Ik heb een bedenking aan het adres van de heer Vereeck. U verwijst naar andere landen omdat u vermoedt dat het daar beter is, bijvoorbeeld Nederland en Duitsland. U gaf aan dat het aantal lokale belastingen daar beperkter is, althans belastingen op bedrijfseconomische activiteiten. Mag ik u wel zeggen dat het gemiddelde aandeel van steden en gemeenten in Europa in het totale overheidsbeslag meer dan 17 percent is? In België is dat iets meer dan 7 percent. Het aandeel van steden en gemeenten in België is veel lager dan het Europese gemiddelde. U kunt ons dus niet verwijten dat we potverteeders zijn en de fiscale vampieren van het land.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Mevrouw de voorzitter, als ik open doekjes krijg van de heer Verfaillie, dan denk ik aan mijn Latijnse lessen en de Latijnse spreuk ‘Timeo Danaos et dona ferentes’. Als ik mijn fractieleider hoor, merk ik dat ik voor 100 percent op dezelfde golflengte zit, want hij heeft het over een lokaal pact met als voorwaarde een afschaffing van de bedrijfsbelastingen en de vindingrijkheid om de bedrijfsbelastingen af te schaffen. We hebben ook de huisvuilbelastingen afgeschaft zonder dat dat de gemeenten veel problemen heeft opgeleverd. We zijn zeer creatief te werk gegaan. Ik denk dat dat voor de bedrijfsbelastingen misschien ook kan gebeuren.

Misschien komt Sinterklaas toch nog als de economie wat aanzwengelt. De legislatuur duurt nog vijf jaar, mijnheer de minister. Misschien zal er in het Vlaamse Gewest nog een potje over zijn om de gemeenten te bedienen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Het is uw rol als oppositie om te zeggen dat u verrast bent door het feit dat er geen nieuw lokaal pact is. Wie het regeerakkoord heeft gelezen, is natuurlijk helemaal niet verrast, zeker niet de mensen die de problematiek volgen.

Vorige keer is dat gerealiseerd omdat plotsklaps een budgettaire ruimte was ontstaan. Dat geld is daarvoor eenmalig aangewend. Ik zeg het u in alle eerlijkheid: dat staat niet in het

regeerakkoord, en ik zie geen mogelijkheid om dat binnenkort toch te doen. Zeg nooit ‘nooit’, maar meer kan ik nu niet zeggen. We hebben het vandaag al moeilijk genoeg om die 2 miljard besparingen te realiseren.

Dit regeerakkoord bevat een grote aanzet om de planlast te verminderen. Alle sectorale planlasten worden afgeschaft. Steden en gemeenten moeten nog maar één omvattend legislatuurplan maken. Ze moeten niet langer per sector een plan opmaken en daarover dan rapporten schrijven. Dat wordt allemaal afgeschaft, zodat de planlast vermindert.

Ik denk dat nu ook het moment is aangebroken dat de steden en gemeenten in het E-gov-decreet instappen. Dat zal voor een enorme planlastvermindering zorgen. De provincies zijn er klaar voor, en ik weet dat ook een aantal steden en gemeenten er klaar voor zijn. Dat zal het interbestuurlijke verkeer sterk vereenvoudigen en voor winst zorgen.

Steden en gemeenten moeten een efficiëntieoefening maken. Er zijn er die dat doen, maar andere doen dat niet. Ook voor hen is de tijd aangebroken om dat te doen. Wat de Vlaamse overheid te weinig doet – na informatisering mensen elders inschakelen – moet echt gebeuren, ook op lokaal vlak. Ik zie op lokaal vlak een aantal goede initiatieven, maar ik zie ook dat sommige steden en gemeenten dat te weinig doen.

Ten slotte wil ik nog zeggen dat de heer van Rouveroij gelijk heeft: het procentuele aandeel dat de lokale overheden besteden, is in vergelijking met de rest van Europa heel laag. Vergelijkingen zijn moeilijk. In Scandinavië verzorgen ze zelfs ziekenhuizen. We snijden nu het thema van de interne staatshervorming aan. Die is niet volmaakt. Maar ze is wel ambitieus en die zal ertoe leiden dat een aantal bevoegdheden – ook bevoegdheden van de provincies – naar de steden en gemeenten worden overgeheveld. U kent het regeerakkoord. Het is geen volmaakt akkoord, maar het zal wel gevolgen hebben voor het bevoegd-hedenpakket van de lokale overheden.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer van Rouveroij, ik onderschrijf dat hoor. Het gaat me enkel om de administratieve lasten, of beter gezegd, om de beheerskosten voor het innen van die belastingen. De minister wil ik nog een kleine opmerking meegeven, over de manier waarop de gemeenten het lokaal fiscaal pact hebben gerespecteerd. Het is inderdaad zo dat alle belastingen op personeel en kantoorruimten op zich zijn afgeschaft. Maar uit een studie van Voka blijkt dat bijvoorbeeld de gemeente Tienen een belasting heft op financiële instellingen, en dat dit gebeurt in verhouding tot het aantal werknemers. Dat is natuurlijk een verdoken belasting op personeel. Het gaat over een oude belasting die niet is afgeschaft.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik heb daar niets meer aan toe te voegen. Laat de gemeenten besturen en hun verantwoordelijkheid nemen, en zorg voor een goed gevuld Gemeentefonds, dan zijn we tevreden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de stand van zaken met betrekking tot de invoering van het veralgemeend elektronisch stemmen

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze saga sleept al jaren aan. In de provincie West-Vlaanderen is het kanton Veurne het enige kanton waar elektronisch wordt gestemd. 44 procent van de kiezers stemt er elektronisch. De

machines zijn al sinds de voorlaatste verkiezingen afgeschreven. Ze zouden voor het laatst worden gebruikt voor de federale verkiezingen van 2007. Uiteindelijk zijn ze nog gebruikt voor de Vlaamse en Europese verkiezingen. Zowel de toestellen als de software zijn totaal verouderd. De vraag rijst wat er gebeurt voor de volgende verkiezingen, die ten laatste in 2011 zullen plaatsvinden.

Ik heb in uw verklaringen gelezen dat u het eigenlijk ook nog niet goed weet. U zegt dat Vlaanderen wel wil investeren maar dat er geen geld is, en als er dan toch geld zou zijn, dat federaal moet tussenkomen. U zegt ook dat er voor een nieuw systeem zou worden geopteerd. Ik denk evenwel niet dat het de bedoeling kan zijn dat we op plaatsen waar vandaag elektronisch wordt gestemd, binnenkort moeten terugrijpen naar potlood en papier.

Ik wil u daarover enkele vragen stellen. Blijft de Vlaamse Regering onverkort voorstander van de invoering van het veralgemeend elektronisch stemmen? Is de minister het ermee eens dat een terugkeer naar stemmen met potlood en papier geen optie is of kan zijn? Heeft de minister reeds stappen gezet om zijn federale collega erop te wijzen dat dringend verdere stappen moeten gezet worden inzake de ontwikkeling van een nieuw elektronisch stelsysteem?

De universiteit van Leuven heeft een lijvige studie gepubliceerd waaruit blijkt dat een dubbele controle zou moeten worden ingesteld. Een controle op papier zou moeten worden vergeleken met de effectief uitgebrachte stemmen. Het probleem is evenwel dat de huidige stemmachines versleten zijn. Hun leven is al één keer verlengd. Voor de laatste verkiezingen zijn palliatieve zorgen toegediend, maar dat zal in 2011 niet meer kunnen, denk ik. Er moeten dus dringend beslissingen worden genomen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Verfaillie, de Vlaamse Regering heeft al op 28 februari 2003 en vervolgens nog eens op 7 maart 2008 de principebeslissing genomen om in de toekomst over te gaan tot een veralgemening van het geautomatiseerd stemmen in alle Vlaamse gemeenten. Momenteel stemmen in Vlaanderen 143 van de 308 gemeenten, of 49 percent van de kiezers met de stemcomputer. Vlaanderen kent hiermee een veel sterkere graad van automatisering dan Wallonië, waar slechts 39 op 262 gemeenten, of 20,2 percent van de kiezers elektronisch stemmen. In de 19 Brusselse gemeenten verlopen de stemmingen 100 percent geautomatiseerd.

De gebruikte stemapparatuur is voor het eerst ingezet in 1994 en 1998, en is intussen totaal verouderd. Er zijn dus maar twee opties voor de komende verkiezingen: ofwel starten we met een volledig nieuw automatisch stelsysteem, ofwel keren we terug naar een manuele stemming met gebruik van papieren stembiljetten. Ik ben voorstander van het geautomatiseerd stemmen, maar de uitvoering van de principebeslissing van de regering hangt af van de technische en financiële haalbaarheid van het nieuwe stelsysteem.

Er is een samenwerkingsovereenkomst met de federale overheid omdat men ervan uitgaat dat in de gemeenten altijd op dezelfde manier en met dezelfde apparatuur moet kunnen worden gestemd, zowel voor de federale als voor de Europese, de gemeenteraads- en de deelstaatverkiezingen. De federale overheid is verantwoordelijk voor de organisatie van de verkiezingen van het federaal parlement, de deelstaatarlamenten en het Europees Parlement. Wij zijn bevoegd voor de lokale en provinciale verkiezingen. Een beslissing kan alleen maar worden genomen in samenspraak met de federale overheid, waarbij moet worden geopteerd voor eenzelfde systeem voor alle mogelijke verkiezingen.

Mijnheer Verfaillie, u hebt in uw vraag gewezen op de overheidsopdracht die als gevolg van deze samenwerkingsovereenkomst loopt met betrekking tot een nieuw elektronisch stelsysteem. Dat gaat om een gezamenlijke opdracht van de federale en de Vlaamse overheid, niet om een gezamenlijke opdracht van de federale en de Waalse overheid. FOD Binnenlandse Zaken leidt die overheidsopdracht. Momenteel is er een shortlist gemaakt van

drie voorstellen van de oorspronkelijke zes ingediende offertes. Die drie bedrijven moeten nu een best and final offer indienen dat zal leiden tot de gunning voor het maken van een prototype. Over enkele weken moet dus een beslissing worden genomen over het al dan niet voortzetten van de geautomatiseerde verkiezingen.

Er is een principeakkoord van 7 maart 2008 dat bepaalt dat de Vlaamse overheid de aankoop van de stemapparatuur volledig ten laste neemt na aftrek van 20 percent die ten laste valt van de federale overheid. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bewaren van de apparatuur en voor het periodieke onderhoud ter gelegenheid van de verschillende verkiezingen. Ook herstel en vervanging vallen desgevallend ten laste van de gemeenten.

Ik pleeg daarover overleg met federaal minister van Binnenlandse Zaken Turtelboom. We hadden afgesproken dat er donderdag op kabinetsniveau een bijeenkomst zou worden georganiseerd. Ik heb in de loop van deze namiddag echter gehoord dat de afspraak zou worden verplaatst naar volgende week.

Voor het prototype zal er een keuze gemaakt kunnen worden. Er is een federaal budget waarmee kan worden overgegaan tot de aanduiding van het prototype. De shortlist is er nu. Ook de gunning moet op federaal vlak gebeuren. Ik had gehoopt daar donderdag meer over te horen, maar het zal voor volgende week zijn. Ik neem aan dat er heel snel duidelijkheid zal komen. In principe moet dat over hooguit een aantal maanden kunnen gebeuren. Wat het budget betreft, moeten wij in elk geval de middelen kunnen vrijmaken om voor 2011 de gunningen te kunnen doen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik verwijt u niets, mijnheer de minister, maar ik weet met welke problemen we tijdens de Vlaamse verkiezingen zijn geconfronteerd. Het was vooral lap- en tapwerk met onze stemcomputers. In mijn gemeente wordt sinds 1995 met de computer gestemd. Als we moeten terugkeren naar potlood en papier, dan denk ik dat we de verkiezingen eenvoudigweg niet zullen organiseren. Het kan niet de bedoeling zijn dat we terugkeren naar potlood en papier.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■